

СТУДЕНТСКО

БРОЈ 21, МАЈ 2022
БЕСПЛАТЕН ПРИМЕРОК

СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗИРАНА
МЕДИЦИНСКА АСОЦИЈАЦИЈА
ДОКТОР ДЕТЕКТИВ
„ACHTUNG BABY“ ОД „U 2“
ПЕСНА ЗА ЕВРОВИЗИЈА 22
DW АКАДЕМИЈА
ФОРМУЛА 1

СОДРЖИНА:

Списанието излегува четири пати во текот на една студиска година и бесплатно се дистрибуира во сите наставни центри на Универзитетот. Целокупниот тираж е овозможен од Студентскиот парламент на Универзитетот и е бесплатен за сите читатели.

Контакт адреса:
studentskoeho@gmail.com
facebook.com/studentskoeho

„Студентско ехо“

Студентско списание
Катедра по новинарство и односи со јавноста
Правен факултет – Универзитет „Гоце Делчев“
Првиот број на списанието излезе во декември 2011 година
(основач на списанието е проф. др. Сузана Џамтоска – Здравковска со студентската генерација 2010-2011)

Главен и одговорен уредник:
проф. д-р Андон Мајхошев

Графички уредник и фотографија:
Александар Максимов

ИМПРЕСУМ:

4. КУЛТУРОЛОШКИТЕ РАЗЛИКИ ИСЧЕЗНУВААТ СО ПРОФЕСИОНАЛНОСТА
7. СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗИРАНА МЕДИЦИНСКА АСОЦИЈАЦИЈА
8. СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ КАКО ТЕМЕЛ НА ДЕМОКРАТИЈАТА
9. ИКОНСКИТЕ БЕЛИ КОЊИ КОИ МАЃЕПСУВААТ
10. ВЛИЈАНИЕТО НА ТЕЛЕВИЗИСКИТЕ ПРОГРАМИ ВРЗ ЛУЃЕТО
11. ПРЕЦЕДЕНТНОТО ПРАВО НИЗ ПРИЗМАТА НА СЛУЧАЈОТ ЏОКОВИЌ ПРОТИВ АВСТРАЛИЈА
13. ВО КОЧАНИ ФОРМИРАНО ДОБРОВОЛНО ПРОТИВПОЖАРНО ДРУШТВО
14. ДОКТОР ДЕТЕКТИВ
17. ПРОФЕСОРОТ ДЕЈАН МАРОЛОВ ИЗДАДЕ ДВЕ НОВИ КНИГИ ОД ОБЛАСТА НА МЕЃУНАРОДНОТО ЈАВНО ПРАВО
18. ПРОФЕСОРИ ОД ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ УРЕДИЈА И ПОДГОТВИЈА КНИГА ЗА ПРАВОТО НА МИГРАЦИЈА И АЗИЛ
20. ЧАСОВНИЧАРСТВОТО ВО ФАЗА НА ИЗМИРАЊЕ
21. ФОТО ВЕСТ ТАНЦ НА ГАВРАНИТЕ НАД ШТИПСКОТО НЕБО
22. ДОДЕЛЕНИ ПРЕСТИЖНИТЕ НАГРАДИ ЗА ФИЛМ “ОСКАР 2022”
23. ДОДЕЛЕНА НОБЕЛОВА НАГРАДА ЗА МИР ЗА 2021 ГОДИНА
24. DW АКАДЕМИЈА
28. ПЕСНА ЗА ЕВРОВИЗИЈА 22
29. КАКО НЕВИДЛИВИТЕ ТАПАНАРИ СТАНАА ВИДЛИВИ
30. АКТИВНОСТИ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
32. ДАЛИ ЗНАЕТЕ?
33. ДАЛИ КОВАЧОТ Е КОВАЧ НА СВОЈАТА СРЕЌА ?
34. СВЕТСКО ПРВЕНСТВО ВО ФУДБАЛ КАТАР 2022
35. ФАКТИ И КОНТРАВЕРЗИ ЗА ЗИМСКИТЕ ОЛИМПИСКИ ИГРИ ВО ПЕКИНГ ВО УСЛОВИ НА КОВИД-19
36. ФОРМУЛА 1: НАЈДРАМАТИЧНА ЗАВРШНИЦА ВО ИСТОРИЈАТА НА ОВОЈ СПОРТ
37. ШАХОТ МЕЃУ СПОРТ И ЗАБАВА
38. МАКЕДОНИЈА НА ЕКСПО 2022 ВО ДУБАИ
39. ПИНГВИНИТЕ КАКО ЗАГРОЗЕН ВИД
40. „АСНТУНГ ВАВУ“ ОД „У 2“
41. ДАЛИ И КОЛКУ МАКЕДОНСКИТЕ ИЗВЕДУВАЧИ ГИ ПРОДАВААТ СВОИТЕ АЛБУМИ?
42. ВОЗЕЊЕ СО ТАКСИСТОТ СЛАВЧО.
44. ЧЕТРСЕ
45. НАЦИОНАЛНИОТ ПАРК “ГАЛИЧИЦА”
46. ДЕМИР КАПИЈА КАКО ГОЛЕМА ТУРИСТИЧКА АТРАКЦИЈА

КУЛТУРОЛОШКИТЕ РАЗЛИКИ ИСЧЕЗНУВААТ СО ПРОФЕСИОНАЛНОСТА

Проф. д-р Сузана Џамтоска-Здравковска веќе осум години работи на престижниот Американски Универзитет од Рас Ал Кхаимах (American University of Ras Al Khaimah – AURAK) во Обединетите Арапски Емирати (ОАЕ). Проф. Сузана пет години работеше на УГД на Катедрата по Новинарство и односи со јавноста и се смета дека ги постави темелите на оваа студиска програма. Проф. Сузана остави одличен впечаток на студентите во секој поглед и беше омилена професорка која умееше на едноставен и лесен начин да им го пренесе теоретското и практичното знаење.

Можете ли во кратки црти да ни ги претставите универзитетите на коишто работевте и с уште работите?

- Во моето осумгодишно искуство во Обединетите Арапски Емирати, три години работев на Шарџа Универзитетот (University of Sharjah - UOS), а еве веќе петта година работам на Американскиот Универзитет во Рас Ал Кхаимах (АУРАК). Се работи за државни универзитети, од кои едниот е под регулација на Емиратот Шарџа, а другиот е регулиран од Емиратот Рас Ал Кхаимах. Двата универзитети имаат светски признати акредитации и се високо ценети во рамки на државата, регионот и пошироко.

Можете ли да повлечете паралела во однос на културолошките разлики?

- Секако дека има големи културолошки разлики. Повеќе од 200 националности живеат и работат во ОАЕ. Сите со свои специфични култури и традиции. Токму тоа е убавината - различностите даваат еден аспект на живеење којшто станува многу побогат во однос на разбирањето и почитувањето.

Постои една широка прифатливост на она што е поинакво и почит кон тоа. Всушност, културолошките разлики воопшто не се чувствуваат во системот - секој ја извршува професионално својата работа и во таа атмосфера тие исчезнуваат.

Можете ли да направите паралела помеѓу двата образовни системи - на РСМ и ОАЕ?

- Постојат сличности во однос на структурата на студиските програми, на пример задолжителните и изборните предмети и овде се дел од четиригодишната студиската програма. Голем дел од предметите што се изучуваат кај нас, на Новинарство и односи со јавноста, се изучуваат и тука на програмата за Масовни комуникации. Она што е различно, се термините за запишување на студентите - студентите овде имаат можност да се регистрираат на факултетот/ универзитетот двапати годишно – во септември и во јануари. Исто така, овде секој студент има свој советник кој го следи неговото студирање во текот на сите четири години.

Интервју со проф. д-р Сузана Џамтоска Здравковска

Какви услови за студирање имаат студентите во ОАЕ (конкретно на двата Универзитет од каде што имате искуство) од аспект на практична настава?

- И двата универзитети нудат одлични услови за практична работа на студентите. Во рамки на програмата за Масовни комуникации постојат ТВ студио, Радио студио и компјутерски лаборатории, каде што студентите секојдневно може да работат на своите проекти.

Од каде доаѓаат студентите на вашиот Универзитет? Може ли да направите разлика меѓу тамошните и овдешните студенти?

- Студенти има од широм светот. Освен од Емиратите, студентите претежно се од Египет, Јордан, Сирија, Либан, Ирак, Нигерија, Судан, Јужна Африка, Филипини, но има и од Европа, како на пример од Полска и од Романија. Но, без разлика од каде доаѓаат, има големи сличностите помеѓу овдешните студенти и нашите студенти. Пред с , во однос на нивните афинитети кон светот на филмот, музиката, литературата. Во едно кратко истражување, студенти од Емиратите и студенти од Македонија дадоа ист одговор на прашањето за омилен филм, омилена песна и омилена книга. Едноставно, младите од популарно наречената Генерација "Z" заеднички го вдишуваат виртуелниот свет во којшто живеат, без разлика од каде доаѓаат и каде физички се наоѓаат.

Што би ни препорачале од аспект да промениме некои работи?

- УГД е мојот универзитет! Имам и се уште имам одлична соработка со колегите, а контактирам и со голем број од моите поранешни студенти. Целокупното искуство што го стекнав на УГД за мене е исклучително позитивно и драгоцено. Не би можела да препорачам одредени промени. Убедена сум дека ректорската управа, наставниот и административниот кадар се максимално посветени на успехот и квалитетот на институцијата во секој поглед.

Кои методи на настава се применуваат на вашиот Универзитет?

- Наставата е исто како кај нас, поделена на теоретска и практична. Во однос на наставните методи, се следат најсовремените практики од светот. Изминатите две години, како резултат на Ковид 19 пандемијата, новитет за нас беше воведувањето на онлајн наставата. Примената на новите онлајн платформи секако бараше и примена на нови онлајн наставни методи, коишто, според мене, се покажаа како многу успешни. Пред с , од аспект на можноста за користење на големиот број онлајн алатки кои овозможуваат голема интерактивност на студентите.

Дали има наши студенти во ОАЕ и на кои факултети?

- Да, има наши студенти коишто студираат во ОАЕ. Немам точна информација во однос на бројот и на кои факултети, но знам дека наши студенти имаат добено стипендија за студирање на New York University во Абу Даби.

За крај, ќе и посакаме добро здравје... и повторно да ја видиме во редовите на УГД

ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗИРАНА МЕДИЦИНСКА АСОЦИЈАЦИЈА

” ЗДРАВИОТ ЧОВЕК Е БОГАТ
ЧОВЕК, ИАКО ЗА ТОА НЕ Е СВЕСЕН

” НАСМЕВКАТА Е СРЕДСТВО ЗА
СМИРУВАЊЕ БЕЗ НЕГАТИВЕН
ЕФЕКТ

**WORLD'S
VOLUNTEER DAY**
**СВЕТСКИ ДЕН НА
ВОЛОНТЕРСТВО**
5 ДЕКЕМВРИ. 2021

**WE CREATE SMILE- WE VOLUNTEER FROM
THE HEART**

#studentorganisedmedicalassociation

Традиционално, медицината се смета и за уметност и за наука. Потекнува од латинските зборови „ars medicina“, што значи уметност на лекувањето.

Темел на лекарската професија е медицинската етика. Хипократовата заклетва ги обврзува лекарите на тоа.

Група студенти од Факултетот за медицински науки при УГД Штип, во 2019 година ја основале „СОМА“ – Студентски организирана медицинска асоцијација, што претставува прво официјално медицинско здружение.

Според претседателот, Владимир Панев, апсолвент на факултетот за медицински науки, во рамките на Студентски организираната медицинска асоцијација се спроведуваат две групи на активности.

Првата активност е медицинска едукација и организирање на работилници за клинички вештини, како и предавања наменети за студентите по медицина.

Пример за ваква активност е виртуелниот стручен состанок од 22 јануари 2022 година, на тема „Дарителски регистри за срцевина во невладиниот сектор“. Овој стручен состанок бил акредитиран од Лекарската комора на Македонија, во согласност со програмата за континуирана медицинска едукација. Организатори биле: Научната фондација Спироски, ММСА – Македонска медицинска студентска асоцијација, СОМА-Студентски организирана медицинска асоцијација и ХЕМА – Здружение за помош и поддршка на пациенти со хематолошки заболувања и нивни негуватели.

Втората група на активности се од јавен здравствен карактер наменети за општата популација и подигање на свеста кај луѓето -Awareness days. Овие активности имаат хумани и алтруистички карактеристики.

Крводарителската акција, поддржана од „Црвен крст“ Штип за успешно завршување на 2021 година е пример за ваква акција.

Членовите на „СОМА“, по повод 5-ти декември – Светски ден на волонтерството, секоја година спроведуваат волонтерски активности за да се подигне свеста кај луѓето за важноста на здравјето, како и за решавање на проблемите од медицинска и немедицинска природа.

За време на ковид пандемијата, многу студенти –волонтери се вклучиле во процесот на вакцинација и едукација на населението во пунктовите за вакцинација.

Хуманоста и алтруизмот на членовите на „СОМА“ немаат граница. Тие не забораваат секојдневно да изнудуваат насмевки на лицата на дечињата од : Специјалната паралелка за деца со посебни потреби од ОУ „Ванчо Прке“, Мал групен дом, Дневен центар за лица со интелектуална и телесна попреченост и Центарот за аутизам во Штип.

Во интерес на здравјето и благосостојбата на луѓето, на Студентски организираната медицинска асоцијација да и посакаме уште многу успешно реализирани хумани и алтруистички активности и проекти.

СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ КАКО ТЕМЕЛ НА ДЕМОКРАТИЈАТА

Правата и слободите на човекот и граѓанинот се основните критериуми што ја отсликуваат улогата на човекот и граѓанинот во едно општество. Истовремено тие се најјасниот показател за карактерот на власта. Колку се понапредни тие, толку повеќе ја стеснуваат можноста на власта за злоупотреби и арбитрарност кон правата и слободите на човекот. Во редот на основните човекови права, кои претставуваат основа за развој на демократскиот профил на едно граѓанско општество, е и правото на слобода на изразување односно слобода на мисла и јавно изразување на мислата. Правото на слобода на сопствено мислење му припаѓа на секој човек, како апсолутно право, без какви било ограничувања по кој било основ на човековото постоење како свесна индивидуа или како ограничувања од аспект на општественото уредување на државата.

Слободата на говор и изразување на мислата претставува основно човеково право кое има суштинска улога во остварувањето и заштитата на другите права. Слободната размена на идеи и мислења е едно од најскапоцените права на човекот. Според тоа право, секој граѓанин може да говори, да пишува и да печати слободно, но ќе биде одговорен за злоупотреба на оваа слобода како што е утврдено со закон. Можноста да се изрази мислењето и да се сподели информација претставува вредносен показател за демократскиот капацитет и институционалната поистовеност на демократијата во општествата. Слободата на изразување како право всушност произлегува од идејата за еднаквост во слободите и правата на сите луѓе. Се движи од слобода на мислење и слободно индивидуално изразување на мислење, па се до институционална слобода на медиумите. Слободата на мислата значи право на човекот слободно да мисли за сите прашања и слободо да гради свест за себе за природата и за општеството во кое живее и работи. Негативно определено слободата на мислата значи заштита на човекот од притисок и од присилно наметнати вистини. Слободата на изразување на мислењето се третира како политичко право. Слободата на изразување се третира како двојно право. Имено, правото прво, да се испраќаат, пренесуваат или изразуваат мислења и идеи од секаков вид (политички, уметнички, комерцијални изразувања) и второ, право да се бараат и примаат информации во секаква форма (усно, писмено, преку форми на уметност, медиуми, вклучувајќи ги и новите технологии). Ова право е интегрален дел на правото да се комуницира, треба да е од интерес

пред се за креаторите на политиките, за оние кои ги формулираат политиките за правните, економските и политичките прашања. Со правото на слобода на изразување се подразбира: правото на сопствено мислење, правото да се добијат информации и идеи, правото да се разменуваат шират информации и идеи и правото на слободно новинарско истражување. Слободата на мислење е основен услов за сите други слободи и ужива апсолутна заштита. Слободата да се даваат информации и мислења е важен аспект на политичкиот живот на сите земји и нивните граѓани. Во пракса, правото на слобода на говор не е неограничено каде и да е, и тоа право е обично предмет на ограничувања како во однос на „говорот на омраза“. Слободата на јавен говор е животен крвоток на секоја демократија, бидејќи демократијата живее од енергијата на граѓаните црпејќи храна од непречниот проток на идеи, податоци, ставови и размислувања на граѓаните за нивните заеднички проблеми. Со помош на слободата на говор и правото на слободно изразување граѓаните вршат отворена размена на идеи и мислења, го критикуваат однесувањето на органите на државната власт и полесно се справуваат со јавно изречните невинности и дезинформации. Демократските општества на ист начин ја воведуваат слободата на говорот на малцинството и слободата на говор на мнозинството. Во јавниот живот зборовите на човекот може да бидат многу поопасни и од огнено оружје. Таков е случајот кога граѓанинот ја користи слободата на изразување и слобода на јавен говор за повреда на приватноста на човекот или за неговата дисквалификација од политичкиот живот. Одредени лица и

групи може да изразат идеи за надмок на определена раса, религија или нација со намера да ги понижат сите кои не припаѓаат на „нивната“ група како и да повикаат на прогон, изолација, па дури и до геноцид. Во такви случаи слободата на изразување е прешироко толкувана и преминува во говор на омраза. Тоа е карактеристично за секое општество а посебно за оние општества кои немаат подолга демократска традиција.

Слободата на изразувањето има посебно место во секојдневниот живот на луѓето во различни фази од општествениот развој. Луѓето ја искажуваат мислата преку говорот, пишуваат романи, новинарски написи, поезија, сатира, цртаат цртежи, прават фотографии, карикатури, создаваат музика, глумат, сликаат графити, прават скулптури, комуницираат преку интернет. Сите овие форми на изразување му помагаат на човекот да ја преточи мислата во израз. Слободата на изразување на човекот не само што е основно човеково право на човекот таа е и негова потреба. Оваа потреба за слобода на изразување е толку моќна, што луѓето, и покрај ограничувањата и препреките од страна на властите, сепак успеваат да најдат начин и да го искажат своето мислење. Тргувајќи од филозофската мисла на Рене Декарт – „Мислам, значи постојам“ денес можеме да кажеме дека слободата на мислата укажува дека човекот постои односно е жив, а слободата на изразување на мислата значи негова активност во општеството. Без слобода на мислата и слобода за нејзино изразување човекот ја губи својата суштина на постоење и се претвара во пасивно суштество

ИКОНСКИТЕ БЕЛИ КОЊИ КОИ МАТЕПСУВААТ

Белите коњи кои ги маѓепсуваат гледачите ширум светот во Виенската филхармонија 2022 година со диригентот Даниел Баренбоим.

Најраспространет е новогодишниот концертот на Виенската филхармонија кој беше одржан на 1 јануари 2022 година. Во златната сала на Виена, овој традиционален концерт се емитува ширум светот од повеќе од дваесет јавни телевизиски станици. Луѓето од Јапонија до Кина, САД до Бразил, Кенија, како и на островите на Карибите и секако ЕУ можат да ги слушаат добро познатите валцерски мелодии на Јохан Штраус. Овој концерт ги воодушевил гледачите ширум светот во повеќе од девеесет земји, претставувајќи го познатиот „Балет на белите пастуви“ како почит на австриската култура и светското наследство.

Овој познат концерт го диригира Даниел Баренбоим со пораката за „надеж, пријателство и мир до целиот свет“. Ова атмосфера и придржуба на класичната виенска музика ја прават прекрасната презентација на јавачот и ницните Липицани уште попријатна.

Јавачка школа се наоѓа во центарот на Виена. Претставите се одржуваат во зимската школа за јаваче, која е изградена помеѓу 1729 и 1735 година.

Зимската школа за јаваче е сала преплавена со сончева светлина, главно бела со малку беж и светло сиво боја и е во висина од 17 метри.

Шпанското училиште за јаваче има и летни штали во Хелденберг-долна Австрија. 68-те резидентни пастуви се носат таму во јули и август. Коњите не се школуваат во овој период, туку се сместени во блиската шума.

Методите што ги користи Училиштето за јаваче се засноваат на Франсоа Робинсон де ла Гериниер.

Познат мит е дека движењата биле развиени за да помогнат во битките, всушност тие се користат за зајакнување на телото и умот на воениот коњ и за негово правење врвен спортист, а не за напад.

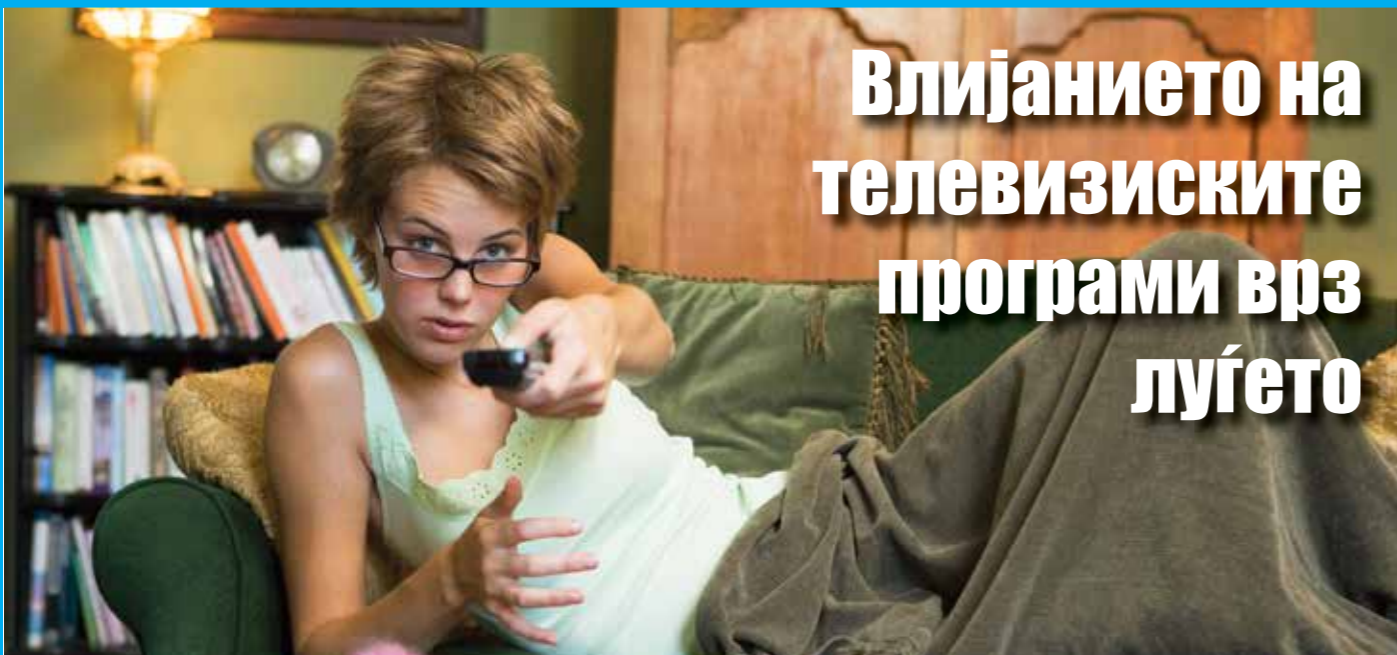
Сите движења се засноваат на оние кои природно ги изведува коњот кога е на слобода.

Јавачите исто така се школувани лица, тие најпрво работат на лонг без увозници и узди на добро обучени коњи до 3 догидни, за да научат балансираност и независно седиште. Потоа им се дозволува самите да ги контролираат животните, под надзор на искусен јавач.

Со интензивна обука која трае од 2 до 4 години, потоа на јавачот му се дозволува да тренира млад пастув, овој процес трае од 4 до 6 дополнителни години.

Влијанието на телевизиските програми врз луѓето

Телевизијата е медиум која го окупира нашето внимание. Забележливо е дека на ТВ се емитуваат различни медиумски содржини и жанрови. Таа е дел од нашето секојдневие, преку нив се информираме и имаме можност да го изразиме своето мислење или став за некој општествен проблем. Преку медиумите доаѓа до комуникација помеѓу власта и граѓаните, но, тие се и најдемократскиот контролор на власта.

Најголемо влијание врз луѓето независно од нивната возраст се пренесува преку средствата за јавно информирање како што се телевизиските програми, на еден начин преку нив се едуцираме односно тие помагаат за подигање на нивото на општа култура помеѓу луѓето, тие придонесуваат за социјализација на личноста и за политичка социјализација, преку нив се пренесуваат и шират основните човекови вредности, тие не запознаваат со различните култури и културното наследство на народите во светот тие влијаат врз нашиот психолошки развој и сфаќање преку нив ние учиме да ги почитуваме вредностите на другите околу нас, исто така помагаат да се откријат и подобрат одредени негативни состојби во светот. На пример жените сеуште се соочуваат со насилство од страна на мажите, маргинализација во политичкиот живот и поголема застапеност на машкиот пол, или пак нивниот труд се цени помалку, за подобрување на положбата на жената од големо значење се телевизиските содржини насочени за поттикнување на почит спрема женскиот пол. Освен позитивните придобивки што ги нуди телевизијата истражувачите констатирале дека треба да се нагласи дека сите нејзини содржини не се наоѓаат на посебно естетско и воспитно ниво и таквите емисии вршат негативно влијание врз луѓето а особено врз децата и младите, бидејќи тие се наоѓаат во процес на интензивно учење.

До сега се извршени повеќе проучувања за влијанието на телевизиските програми врз однесувањето на луѓето. Најголем број од тие проучувања се однесуваат на децата, бидејќи тие често ги следат телевизиските програми и се наоѓаат во процес на социјализација. Највлијателните

програми кои ги вознемируваат децата и кои предизвикуваат појава на негативни емоции се вестите и цртаните филмови. ТВ вестите се наменети за возрасни, но бидејќи се емитуваат во време кога сите се во дневната соба, ги следат и децата, преку нив тие ги гледаат сцените од крвавите немири во светот, бомбандирања, гладни и изнемоштени деца, коментари за меѓународната омраза, како и политички дебати.

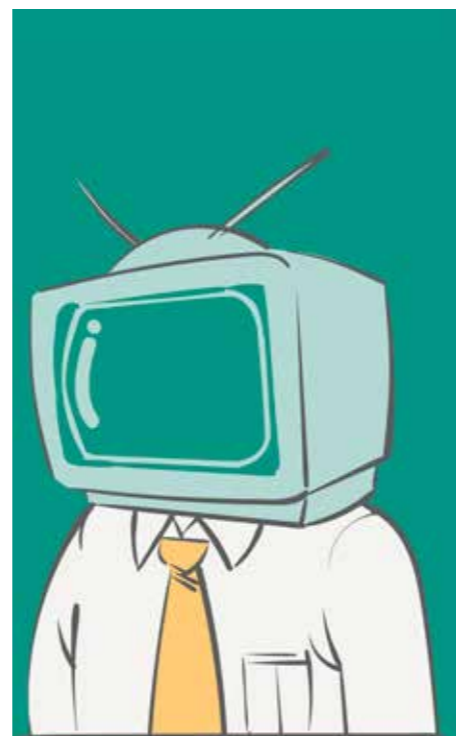
Најголемото негативно влијание го вршат аудиовизуелните дела со негативни содржини, филмови во кои доминираат убиства, киднапирања, напади, уцени, разбојништво, насилство и сл., филмови со авантуристичка содржина и филмови кои содржат порнографија. Младите, гледајќи од филмовите се стекнуваат со нови информации, знаења и мислења кои можат да ги научат и да ги применуваат кон другите.

Секојдневната изложеност на дејството на ваквите содржини на младите претставува голема опасност за нарушување на нивниот психички, физички и морален развој. Акционите филмови предизвикуваат копирање на насилните акции и предизвикуваат страв особено кај младите деца што не се во состојба да направат разлика помеѓу реалноста и фантазијата. Особено карактеристично за современиот живот е тоа што телевизијата дома е присутна и кога никој не ја гледа.

Родителите треба да бидат свесни за фактот дека во домовите каде што е постојано присутна телевизијата има доцнење со говорните и другите спознајни способности и контрола на емоциите кај децата.

Гледањето на разни телевизиски содржини е составен дел од нашата секојдневна рутина и чест предмет на вообичаените разговори. Ретко

кој размислува за тоа колку, кога и зошто гледа телевизија. Таа е толку инволвирана во нашиот стил на живеење, што ние речиси секојдневно „по навика“ и без размислување седнуваме да ја „консумираме“ нашата дневна доза вест или некоја сапунска опера.

ПРЕЦЕДЕНТНОТО ПРАВО НИЗ ПРИЗМАТА НА СЛУЧАЈОТ ЦОКОВИЌ ПРОТИВ АВСТРАЛИЈА

Генерално правните системи во светот се поделени на: англосаксонско (common law) и континентално или европско право. Англосаксонското право, е познато и како англоамериканско, односно општо право (анг. common law) или прецедентно право. Common law (општо право) е вообичаен назив за правниот систем кој важи во Велика Британија и државите кои се развивале под влијание на британскиот правен систем, особено во Австралија, Нов Зеланд, Канада (освен Квебек), САД и некои други поранешни британски колонии. Главно обележје на англосаксонското право или Common Law е дека тоа е судско право т.е. право кое го создаваат судовите со судски пресуди за конкретен случај, каде претходните судски пресуди имаат карактер на прецедент, односно сите слични наредни случаи ќе бидат решени врз основа на претходните пресуди. На тој начин, судиите добиваат улога на создавачи на правото.

Новак Џоковиќ од страна на Австралиската тениска асоцијација беше поканет да учествува на првиот Гранд слам турнирот во Мелбурн Австралија Опен, 2022). Врз основа на таа покана Џоковиќ доби виза за влез во Австралија. Тој пристигна во Мелбурн, меѓутоа на самиот аеродром, со Одлука на органот надлежен за миграциски прашања, Џоковиќ беше задржан на аеродромот, а потоа и одведен во специјален хотел. Забраната беше образложена и аргументирана со тоа дека тенисерот не поседува уреден Сертификат за вакцинација против Ковид-19. Во меѓувреме, додека тој беше во хотелот, тој, преку неговиот адвокатски тим поднесе Тужба до надлежниот суд во Австралија. Судот, во рок од 4 дена донесе пресуда со која визата за влез во Австралија е валидна. Пресудата во тој момент му овозможи на Џоковиќ да излезе од специјалниот хотел и да учествува на турнирот Австралија опен 2022.

Врз основа на ваквата Судска пресуда за случајот Џоковиќ се создаде судски преседан (пракса) според која сите следни случаи кои ќе влегуваат врз основа на т.н. Здравствено изземање (невакцинирани лица) преку т.н. специјално здравствена изземање ќе можат да влегуваат во државата Австралија.

Меѓутоа, случајот Џоковиќ беше разрешен со политички средства, бидејќи Министерот надлежен за имиграционо право, односно внатрешни работи го искористи своето дискреционо право на забрана за влез со образложение дека тенисерот, поради непоседување на Сертификат за вакцинација од Ковид-19 претставува општа опасност по здравјето на граѓаните во Австралија.

Овој случај, од правен аспект, создаде прецедент, односно судска пракса која во иднина ќе се применува за влез во Австралија и претставува интересен случај во создавањето и примена на Common Law.

ВО КОЧАНИ ФОРМИРАНО ДОБРОВОЛНО ПРОТИВПОЖАРНО ДРУШТВО

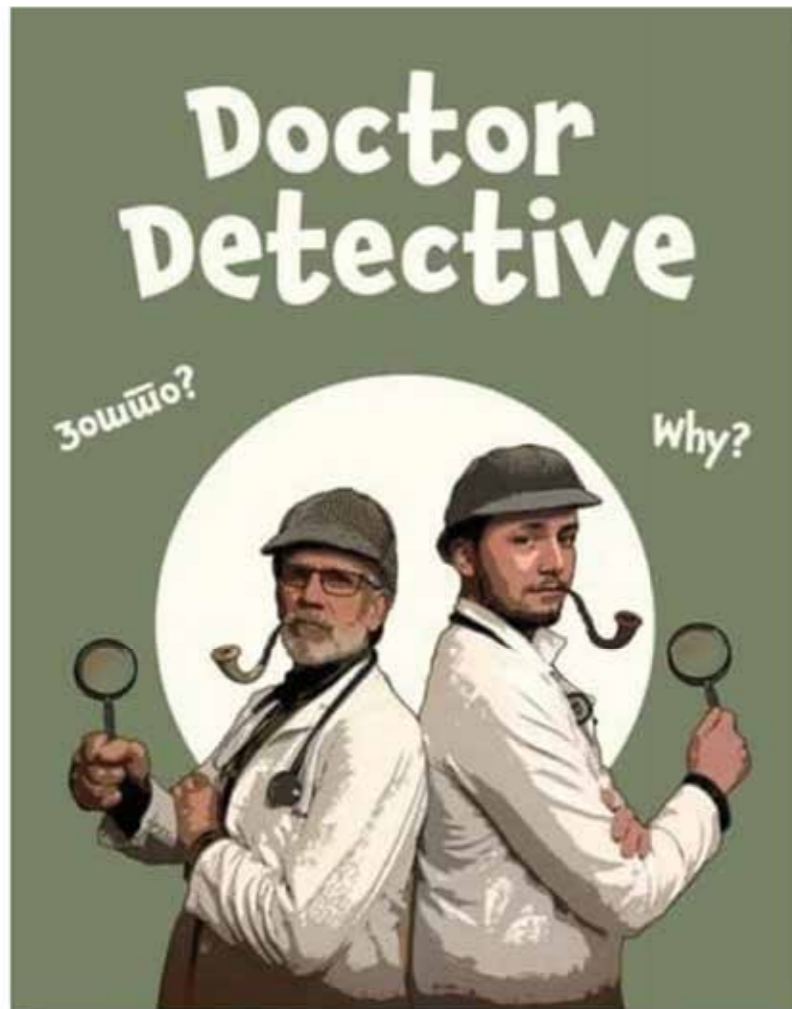
Има една народна мудрост која вели: "Оганот е добар слуга, но, ако не можеш да го контролираш тој се претвара во господар". Минатото лето многу малку требаше пожарот да загосподари со Кочани. Пожарот роди идеја во Кочани да се формира доброволно против пожарно здружение.

Големиот пожар што се случи минатата година на територијата на општина Кочани го исфрли на виделина проблем со недостатокот од пожарникари. Стравот и ужасот што го искусија граѓаните на Кочани од големиот пожар мотивира одреден број ентузијаста да формираат доброволно против пожарно друштво. Иницијатор за формирање на ова друштво е Златко Илијев. Тој, истакна дека вакво друштво му недостасувало на Кочани, чија основна мисија на делување е превентивно спречување на пожарите, како и благовремено интервенирање во случај на пожар со цел минимизирање на материјалната штета. Засега во друштвото членуваат 50 члена кои беа пријавени на првиот повик и се стекнаа со одредени вештини и искуства од врвните пожарникари. Член на ДПД може да биде секој кој ја сака пожарникарската работа и се пронаоѓа во неа. На крајот од март беше објавен втор јавен повик за зачленување на кој се пријавија повеќе заинтересирани граѓани. Обуката на членовите на ДПП-Кочани ја спроведоа професионални пожарникари од ТППЕ-Кочани, користејќи ги сите материјални и професионални ресурси на професионалната против пожарна единица, при што се создаде партнерство и соработка помеѓу овие два субјекти.

Универзитетско студентско собрание
при Универзитет "Гоце Делчев" - Штип

ДОКТОР ДЕТЕКТИВ

Темел на лекарската професија е медицинската етика, која што ги вклучува не само етичките принципи, туку и прописите поврзани со професијата. Хипократовата заклетва ги обврзува лекарите на тоа.

Книгата „Доктор детектив“ е плод од заедничката соработка на апсолвентот на Медицинскиот факултет при УГД Штип, Владимир Панев и др.Тим Гаул од САД – токсиколог, семеен лекар и едукатор за специјализанти во неговата област, со долгогодишно искуство во лекување на пациенти. Прекрасен спој на младоста и искуството.

Напишана е со цел да ги едуцира студентите и идните лекари, за да се намали ризикот од дијагностичка грешка, преку користење на клиничко расудување.

Ми причинува чест и задоволство, што го запознав идниот лекар Владимир Панев. Тој е ведар, трудољубив, амбициозен, хуман и посветен на својата идна професија.

Б.Д: Еден мудар човек еднаш рекол дека „Смеата го прави најдобриот лек“!

Дали има вистина во оваа мудра мисла?

В.П – Па да, но не треба да се свати буквално. Пример: Ке се разболам и ќе си пуштам некоја комедија да ми помине... Но, доколку под „смеа“ се подразбира добро и позитивно расположение плус доверба кон лекарот, тоа би било како „суплементарно“ плацебо кое многу ќе го олесни лекувањето и ќе го подобри исходот. Од мое искуство, хуморот со пациентите е моќна алатка која може да се искористи за да се стекне довербата на пациентот и многу помага во градењето на односот лекар- пациент. (Кој не сака згоден доктор со смисла за хумор!?)

Ако ја прочитате книгата, ќе видите дека има одредена доза на хумор, не само за да ја разбие „сериозната“ наука, туку и да им сугерира на идните лекари да ја користат оваа алатка.

Б.Д - Кога свативте дека медицината ќе биде ваша животна професионална определба и дали имавте поддршка од вашите родители?

В.П - Тоа е интересно прашање, всушност како помлад немав никаква посебна желба, ниту интерес кон медицината... но, секогаш сум уживал да им помагам на луѓето. Ако имаш

учено филозофија, нели имаше седум патишта кон среќата... најомилен ми е Алтруистичкиот пристап кон прашањето како да се биде среќен. Неодамна ме прашаа што ме прави среќен? Иако не ме бива многу за цртање, многу ме радува кога на некого ќе му „нацртам“ насмевка.

И така се впуштав на ризик во медицината... а се вљубив во неа во втора година додека учев физиологија. Си реков, добро е не ја утнав работата. Го направив правилниот избор. Моите родители од секогаш верувале во мене и ги поддржуваат моите одлуки. Секогаш се спремни да ме поддржат за напредок во кариерата. Од нив не можам да се пожалам. Им благодарам од срце.

Б.Д -Јас сум импресиониран од соработката помеѓу вас како млад студент по медицина и искусниот др.Тим Гаул од САД.

Како се роди идејата и што ве мотивира да ја напишете книгата „Доктор детектив“?

В.П – Со Тим често прегледувавме пациенти заедно, нешто што приметив е дека тој поставува многу повеќе прашања, кои ги нема во нашите учебници. Поточно, нашите учебници не не учат како да поставуваме прашања за да извлечиме максимално од пациентот...

Почнав да му досадувам да напише нешто како листа на

прашања. Додека разговаравме, од листа прерасна во книга каде што комбиниравме клиничко расудување со неговото искуство.

Б.Д - Колку време траеше процесот на подготовка?

В.П- Бидејќи почнавме во време на пандемијата, заради отежнатата комуникација-онлајн, целиот процес траеше околу две години. Беше напорно и многу време се изгуби чекајќи на други. Откако ја завршивме и ја „исполиравме“ книгата требаше да биде евалуирана од двајца клиничари за да се потврди дали е медицински точна плус едитирање и добивање на дозволи. Во САД има една поговорка дека издавањето на книга е слично со раѓање на дете.

Б.Д – Кои се вашите очекувања од книгата и какви се реакциите на вашите колеги?

В.П – Очекував книгата да биде добро прифатена и покрај тоа што е поразлична од стилот на кој ние сме навикнати, очекувам дека ќе има генерации на лекари- детективи кои ќе бидат многу успешни.

Во однос на реакциите, сите што ја имаат прочитано од студенти до професори се презадоволни од книгата, а особено ме радува кога ќе видам како емоциите и чувствата кои ги имав додека ја пишувавме книгата се преликале на читателите. Коментарот што најмногу ме трогна е од еден професор кој рече дека нема соодветни зборови да го опише задоволството додека ја читал книгата, восхит и збунетост во исто време.

Б.Д - Додека се подготвував за интервјуто, дојдов до информација дека средствата собрани од продажба на книгата ќе бидат донирани на „СОМА“ / Студентски организирана медицинска асоцијација/.

Дали вие сте член на „СОМА“ и дали според вас хуманоста е карактеристика што треба да го краси секој човек?

В.П – Да, јас сум еден од основачите и моментално сум претседател на организацијата.

Како што кажав претходно, според мене алтруизмот е „way to go“ кој што е заоснован на човекољубие и хуманост.

Б.Д – Кои активности и проекти се реализираат во /Student organized medical association/-SOMA и дали вие активно сте вклучени во работата на оваа непрофитна организација?

В.П – Во „СОМА“ има главно две групи на проекти: едната е медицинска едукација-работилници за клинички вештини и предавања наменети за студенти и другата е од јавно здравствен карактер наменета за општа популација-Awareness days...

Заради пандемијата сме ограничени работилниците да ги правиме онлајн, но се надеваме во наредниот период дека ќе можеме да организираме работилници со физичко присуство. Да, активно сум вклучен, покрај досадните административни работи исто така имам функција на „скеле“, кога ќе се појави некој проблем да интервенирам проблемот да биде решен.

Б.Д -Што мислите за размената на студенти по Еразмус програмата и дали вие имате такво искуство?

В.П – Според мене Еразмус програмата е „Must not miss“ прилика за секој студент, би ги охрабрил сите студенти да пробаат и да го

искусат- Erasmus life. Има една поговорка меѓу студентите дека „Erasmus is not just a year in your life- but your life in one year“. Моето прво искуство беше во Чешка. Многу уникатно искуство кое доживотно ќе го памтам, а сега пак аплицирав за во Хрватска. Интересен феномен е „пост еразмус депресија“, кога студентите откако ќе се вратат дома запаѓаат во депресија бидејќи се свесни дека ова искуство нема да им се повтори во животот.

Б.Д – Кои се вашите идни планови?

В.П – јас надевам што побрзо да дипломирам за да почнам да работам со пациенти и да земам специјализација по можност некаде на запад. Да „украдам“ некои искуства и да се трудам да бидам што подобар лекар.

Б.Д - Се надевам дека еден ден ќе се реализирате како успешен и почитуван лекар, а јас со гордост ќе раскажувам дека додека сум бил студент на Правен факултет -Медиумски студии и односи со јавноста сум подготвил интервју со вас. Ви благодарам на разговорот.

В.П – Ви благодарам многу на убавите прашања. Ми беше задоволство, а се надевам дека и вас ве очекува блескава кариера.

ПРОФЕСОРОТ ДЕЈАН МАРОЛОВ
ИЗДАДЕ

ДВЕ НОВИ КНИГИ ОД ОБЛАСТА НА МЕЃУНАРОДНОТО ЈАВНО ПРАВО

На 01.03.2022 година во свечената сала на Правниот факултет пред голем број професори, студенти и новинари се одржа промоција на книгите: “Меѓународно јавно право” и “Борба за опстанок и експанзија – Студија на случај на конфликт помеѓу голема сила и мала држава” од Проф. д-р Дејан Маролов. Промотори на книгите беа проф. д-р Ана Никодиновска-Крстевска и доцент д-р Јорданка Галева, додека модератор на настанот беше Доцент д-р Елена Максимова. Пригодно обраќање на промоцијата имаше и Деканката на Правниот факултет, Проф. д-р Олга Кошевалиска.

Настанот доби голем публицитет во јавноста, бидејќи во дадениот момент се започна војна помеѓу мала и голема држава, т.е. помеѓу Русија и Украина, а убедени сме дека авторот ќе најде соодветно место во неговите нови научни предизвици да го обработи овој воен конфликт како понов студија на случај со сите можни геостратешки варијации.

Проф. д-р Ана Никодиновска-Крстевска во промоцијата на книгата “Меѓународно јавно право”, меѓудругото истакна дека станува збор за класичен учебник од кој студентите го подготвуваат испитот по истоимениот предмет. Интересно е да се напомене дека станува збор за прв учебник по меѓународно јавно право што е објавен надвор од Скопје од 1945 година до денес.

Стави ја насловната страна од книгата Доцент д-р Јорданка Галева, пак, ја промовираше книгата “Борба за опстанок или експанзија? Студија на случај на конфликт помеѓу голема сила и мала држава”. Таа, во своето излагање се осврна на научната вредност и значењето на книгата, особено во актуелниот општествено-политички и воен контекст на судирот помеѓу Русија и Украина од геостратешката положба на територијата каде што се одвива воениот конфликт и создавањето на нов меѓународен поредок во светот. Според Галева, книгата има големо значење за науката, бидејќи преку две студии на случај авторот ја прикажува експанзионистиката

политика на големите држави, виза ви борбата за опстанок на малите држави.

Стави ја насловната страна од другата книга Неговите две книги предизвикаа огромен интерес во македонската и меѓународната јавност поради што професорот Маролов гостуваше во голем број медиуми и емисии во нашата држава.

На професорот д-р Дејан Маролов му упатуваме искрени честитки на издадените книги и му посакуваме успех и во иднина со нови научни изданија од областа на меѓународното јавно право и меѓународните односи.

ЗАПИШИ СЕ НА
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ

ПРОФЕСОРИ ОД ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ УРЕДИЈА И ПОДГОТВИЈА КНИГА ЗА ПРАВОТО НА МИГРАЦИЈА И АЗИЛ

Рецензија на публикацијата „Миграција и азил: национална, меѓународна и европска рамка“

Ако ги анализираме медиумските содржини на сите традиционални медиуми (печат, радио, телевизија) и онлајн медиумите, веднаш ќе воочиме дека најупотребувани зборови се: миграција и азил. Ова произлегува од актуелноста на настаните од кои произлегуваат разни медиумски информации поврзани со миграцијата и азилот. Миграцијата и азилот станаа феномен на 21 век од светски размери. Тие имаат просторна, временска, политичка, економска, социолошка, но и правна димензија. Термините миграција и азил, во суштина се правни и политички категории, но и општествени процеси кои постојано циклично се повторуваат со различен интензитет и речиси во сите држави во светот.

Не е секогаш лесно да се разбере разликата меѓу мигранти, баратели на азил, бегалци и други групи, особено кога обично медиумите погрешно ги употребуваат овие термини.

Терминот миграција потекнува од латинскиот збор *migratio*, што значи движење или преселување на населението, од едно во друго место, додека терминот азил (од грчки *ασυλον* [Асилон - азилен] - значи „засолниште“) е обичај да се обезбеди заштита на лица прогонети од политички причини. Оттука, терминот „барател на азил“ се однесува на мигрант што бара меѓународна заштита. Во многу држави во светот во својот устав го гарантираат правото на азил на државјани од други држави доколку се прогонети од политички причини. Статусот на бегалец е регулиран со Женевската конвенција што се однесува на статусот на бегалците од 1951 година.

Крајна дестинација на мигрантите во Европа се државите со развиена економија, демократија и држави каде се почитуваат човековите слободи и права. Во таа група на држави секако спаѓаат: Германија и скандинавските држави.

Освен во Европа, процесот на миграција и барање на азил е присутна и во Јужна и Северна Америка, каде мигрантите од Јужна, централна Америка и Мексико својата егзистенција ја бараат пред се во САД и Канада. Процесот на миграција, кај американската администрација предизвика градење на бетонски ѕид висок над 5 метри во должина од 1.500 км. како своевиден беден кон мексиканските и мигрантите од другите латиноамерикански држави. Овој потег на претседателот на САД, Доналд Трамп, е протолкуван како антицивилизациски, нехуман и дискриминаторски чин и беше осуден од широката демократска јавност.

Во последните 15 години во светот од разни причини се зголеми бројот на мигранти и азиланти, а со тоа порасна и интересот на академската заедница да го истражува и проучува овој несојдненив феномен од различни аспекти. Причини за миграција и азил има многу, но најизразени се политичките, воените и економските фактори. Најголем број на мигранти и баратели на азил доаѓаат од кризните подрачја како што се: Сирија, Авганистан, Ирак, Бангладеш, Пакистан, Палестина, Африка и др.

Феноменот миграции и азил стана актуелен и интересен кај академската заедница откако нашата држава стана дел од миграцискиот коридор кон западна Европа. Притоа, не смееме да го занемариме и проблемот на миграции и азил произлегува и од економски и егзистенцијални причини.

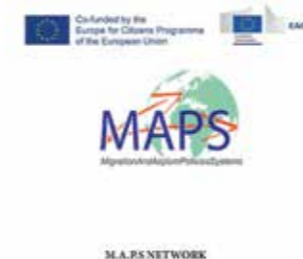
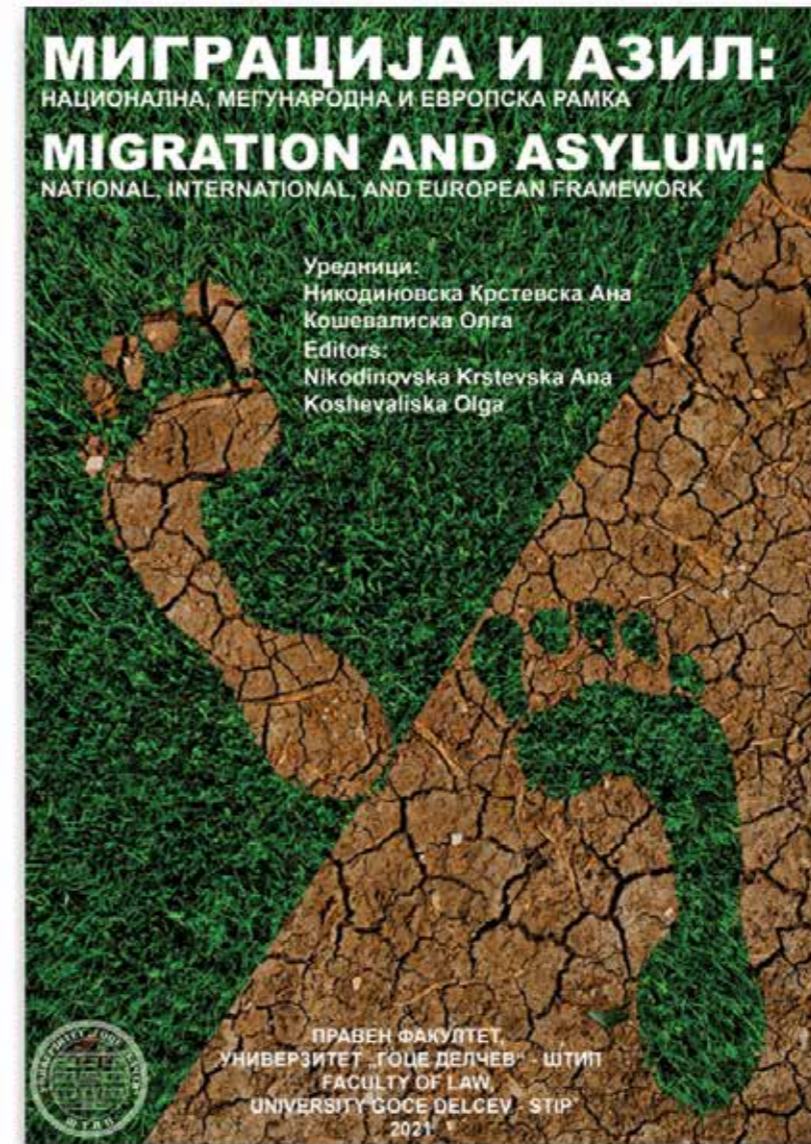
Процесот на миграција и азил е тесно поврзано со остварување на човековите слободи и права, како што се правото на демократија, живот, слобода, слободно движење, работа, здравје, безбедност и др., па оттука, не случајно публикацијата што е предмет на наша опсервација има правен пристап во истражувањето на овој проблем.

Обид да се даде академски одговор на овие процеси од правен аспект секако е публикацијата „Миграција и азил: национална, меѓународна и европска рамка“, која всушност претставува збирка од академски и експертски трудови од областа на миграцијата и азилот опишани низ призмата на националната, меѓународната и европската законодавна рамка. Трудовите се резултат од дел од предавањата коишто ги подготвија авторите во рамките на проектот Жан Моне Мрежи „Системи на политики за миграција и азил - МАПС“ (Jean Monnet Network on Migration and Asylum Policies Systems – MAPS).

Уредници на споменатата публикација се еминентните и меѓународно признати професори од Правниот факултет при УГД-Штип, проф. д-р Ана Никодиновска-Крстевска и Деканката проф. д-р Олга Кошевалиска.

Публикацијата содржи шест високо квалитетни научни трудови напишани на 139 страни и користени над 210 најнови извори на литература при што после секој труд следат одлични уметнички илустрации кои имаат тематика од третираната проблематика.

Во рамките на оваа публикација е објавен Каталогот насловен „Фемиграции“ – уметност за бегалците, претходно објавен во

2018 година, како резултат на изложбата ФЕМИГРАЦИИ која се спроведе во рамки на Проектот на УСАИД за заштита на правата на бегалците и мигрантите, имплементиран од Македонското здружение на млади правници во периодот 2016-2019 година. Во Каталогот учествуваат вкупно 21 уметници, кои што користејќи најразлични техники ја доловуваат реалноста за женската миграција.

Вклучувањето на Правниот факултет во проектот Жан Моне за вмрежување „МАПС“ претставува еден вид на потврда за досегашна работа и посветеност на тема миграција и азил, но особено претставува еден голем предизвик за земја којашто се наоѓа на крстопатот на миграциските патишта, којашто располага со ограничени човечки и инфраструктурни ресурси и чиишто евроинтеграциски процеси се карактеризираат со падови и подеми.

Во публикацијата, со свои експертски видувања и толкувања за регулативата, остварувањето на човековите слободи и права и настаните поврзани со феноменот миграција и азил, свој придонес дадоа професорите: Олга Кошевалиска, Ана Никодиновска-Крстевска, Милица Шутова, Елена Максимова и Жанета Поповска.

Публикацијата со својот интердисциплинарен пристап има извонредно академско значење за нашето општество и државата, бидејќи сеопфатно ги анализира феномените миграција и азил, каде акцент е ставен на правниот аспект. Освен тоа, оваа публикација е значајна, затоа што со неа, всушност се поставени темелите на една современа научна дисциплина (без разлика како таа ќе се нарече), која во иднина, се повеќе ќе добива на значење во академските кругови ширум Европа и светот. Дотолку повеќе што оваа публикација го направи препознатлив, го зголеми угледот на Правниот факултет при УГД-Штип и широко ги отвори портите на нашите професори да се вклучат во нови проекти кои ќе значат поголема присутност и афирмација на Правниот факултет во широките академски простори. Истовремено, текстовите во публикацијата претставуваат многу важна алатка и основен информатор за остварувањето на правата на граѓаните кои произлегуваат од процесот на миграција и азил.

Со воениот конфликт во Украина оваа публикација доби на актуелност и значење, бидејќи текстовите директно се адресирани до над 10 милиони нови мигранти и раселени лица ширум Европа на кои човековите слободи и права им се загрозени.

Едно големо браво за нашите професори кои со свои стручни и експертски текстови отворија нови патишта за афирмација на Правниот факултет, а за другите професори мотив и тие активно да се вклучат во вакви проекти кои имаат универзална димензија и даваат универзални пораки во борбата за заштитата на човековите слободи и права на мигрантите и лицата што побарале азил.

Часовничарството во фаза на измирање

Сите занаети во нашата држава се во изумирање. Поради тоа, државата вложува многу финасиски средства и постојано ја подобрува правната регулатива за бавење со оваа дејност. Часовничарството, како редок занает, исто така, е во изумирање. Единствениот часовничар во Кочани, Јован, кој работи за мали пари, но, со голема љубов, вели дека работата си ја сака, пред се, затоа што луѓето од неговиот дуќан излегуваат со насмевка, а нивната насмевка го прават среќен, затоа што тој им го поправил часовникот. Часовничарот Јован, со овој занает започнал да се занимава во далечната 1975 година. Кај него, пред се, доаѓаат луѓе за

промена на батеријата на часовникот, менување на каишка, но и за чаршиски муабет. Луѓето доаѓаат во дуќанот, бидејќи, тој е единствениот часовничар во Кочани, но и за чаршиски муабет зачинет со шали, смеи и досетки. Го прашавме како опстојува со занаетот, а тој ни изјави дека работи ден за ден, а најмногу заработува со продажба на ремените за часовникот. Овој занает е во изумирање и нема никој кој да го наследи, ниту пак, има заинтересирани млади деца за да го наследат овој занает, ни изјави Јован, на кој, додека разговаравме, во неговите очи приметивме раѓање на нова надеж дека кочанската чаршија ќе го задржи чаршискиот дух.

ФОТО ВЕСТ

Раната пролет ги донесе првите „туристи“ во Штип.

На три локации во градот под Исарот, во близина на : Домот на културата , МВР-СВР-Штип и Трговскиот центар, интеллигентните и мистични гаврани, на дрвјата си направиле свои гнезда. Многу љубопитни граѓани на ова коментираат:
Дали имаат дозвола за градба ? ! ?

ТАЊЦ НА ГАВРАЊИТЕ НАД ШТИПСКОТО НЕБО

Доделени престижните награди за филм “Оскар 2022”

Во Лос Анџелес се одржа 94-то доделувањето на наградите Оскар 2022 година. Веќе подолг период се објавени номинациите за Оскар 2022. Во продолжение да се потсетиме на номинациите во најважните категории за Оскар.

Американската филмска академија го објави списокот со номинации за Оскар.

Најголемото изненадување е како што пренесуваат медиумите, тоа што Лејди Гага испадна од трката за најдобра актерка. Исто така, авторката на „Моќ на кучињата“ Џејн Кемпион влезе во историјата како единствена режисерка која два пати е номинирана за Оскар во најбитната категорија. Претходно беше во игра со остварувањето кое што го носи името „Клавир“.

Овогодешното 94то доделување на Оскарите ќе се одржи на 27 март во Долби театарот во Лос Анџелес. Како што е познато, церемонијата повторно ќе има свои домаќини, кои што за последен пат ги имаше во 2017 година.

Во трката за Оскарите ќе ги погледнеме, Хавиер Бардем, неговата сопруга Пенелопе Круз, Никол Кидман, Кирстен Данст, Стивен Спилберг и многу други.

Филмското остварување „Моќта на кучето“ со Бенедикт Камбербак во главната улога, носи водство во номинацијата за наградата Оскар во вкупно 12 категории. По него следат филмот „Дина“ кој има 10 номинации, „Белфаст“ и „Приказната од западна страна“ со по седум номинации. Стивен Спилберг, исто така воведо нов рекорд со номинацијата за „Приказната од западна страна“ кој продуцираше дури 11 филмови кои што се номинирани за најдобро филмско остварување.

За најдобар филм номинирани се следните остварувања: „Belfast“, „CODA“, „Don't look up“, „Drive my car“, „Dina“, „King Richard“, „Licorice Pizza“, „Nightmare Alley“, „The power of the dog“ и „West Side Story“. Оскарот го доби филмот Код (Coda)

Во категоријата најдобар актер во трката се: Хавиер Бардем, Бенедикт Камбербак, Ендрју Гарфилд, Вил Смит и Дензел Вашингтон. За најдобра женска улога: Оливија Колман, Пенелопе Круз, Никол Кидман, Кирстен Данст, Џесика Џастејн, Кенет Брана, Русјуке Хамагучи. Оскарот му беше доделен на актерот Вил Смит.

Во категоријата најдобра женска улога наградата ја доби актерката Џесика Честејн за филмот „The Eyes of Tammy Faye“

Во останатите категории:

Најдобра споредна машка улога: Ciarán Hinds („Belfast“) Troy Kotsur („CODA“) Jesse Plemons („The Power of the Dog“) J.K. Simmons („Being the Ricardos“) Kodi Smit-McPhee („The Power of the Dog“). Оскарот му припадна на актерот Трој Костур (Трој Котсур)

Најдобра споредна женска улога: Jessie Buckley („The Lost Daughter“) Ariana DeBose („West Side Story“) Judy Dench („Belfast“) Kirsten Dunst („The Power of the Dog“) Aunjanue Ellis („King Richard“). Оскарот го доби актерката Аријана ДеБосе.

Најдобро сценарио: „Belfast“, Kenneth Branagh „Don't Look Up“, Adam McKay, David Sirota „King Richard“, Zach Baylin „Licorice Pizza“, Paul Thomas Anderson „The Worst Person in the World“, Eskil Vogt, Joachim Troer.

На доделувањето на наградите се случи скандал. Имено, Вил Смит пред милиони гледачи му удри шлаканица на Крис Рок - откако комичарот се пошегува на сметка на сопругата на Смит. Актерот се извини за скандалот на Оскарите.

ДОДЕЛЕНА НОБЕЛОВА НАГРАДА ЗА МИР ЗА 2021 ГОДИНА Наградата во рацете на новинари

Новинарите Марија Реса и Дмитри Муратов се добитници на Нобеловата награда за мир за 2021. Тие, со своите слободоумни текстови ја афирмираа медиумската слобода, слободата на изразување и независност во уредувачката политика во медиумите. Комитетот за доделување на Нобеловата награда за мир одлучи Нобеловата награда за мир за 2021 година да ја добијат два новинари поради нивната бескомпромисна борба за остварување на правото на слобода на изразување во Филипините и во Русија.

„Добитничката на Нобеловата награда, Марија Реса, ја користи слободата на изразување за да ја открие злоупотребата на моќта, употребата на насилство и зголемиот авторитаризам во нејзината родна земја, Филипините“, се вели во соопштението на Комитетот, и се додава: „Како новинар и извршен директор на Раплер, добитничката на Нобеловата награда за мир, Марија Реса, се покажа како бестрашен бранител на слободата на изразување.“

Реса во 2012 година ја основа компанијата „Раплер“, дигитална медиумска компанија за истражувачко новинарство на Филипините.

За рускиот лауреат Дмитри Муратов, Комитетот истакна дека

тој со децении ја бранел слободата на говорот во Русија под с потешки услови.

Муратов беше еден од основачите на „Новаја газета“ во 1993 година, дневен весник познат по критичкиот став за политичките и социјалните прашања на Русија.

„И покрај убиствата и заканите, главниот и одговорен уредник Дмитриј Муратов одби да се откаже од независната политика на весникот. Тој постојано ги бранеше правата на новинарите“, истакна Комитетот.

Нобеловата награда за мир е во вредност од 10 милиони шведски круни (1,1 милион долари)

Akademie

DW АКАДЕМИЈА

- ИМПУЛС ЗА СЛОБОДНИ И НЕЗАВИСНИ МЛАДИ МЕДИУМИ

Сертификатите што ги добивме ќе бидат поттик за постојано да се надградуваме, да се едуцираме и еден ден да станеме професионални новинари. Се надевам дека ќе имаме можност за уште многу вакви мотивирачки тренинг работилници, за да можеме успешно да ги откриваме тајните на новинарската професија.

DW академијата од Бон , Германија, претставува водечка организација за меѓународен развој на медиуми. Уште од 1965-та година оваа академија се залага за слободни и независни медиуми. На странските студенти од 2009-та година им нуди „ International media studies“. Мисија на DW академијата е да ги развие медиумите и да поттикне слободни и независни медиумски импулси. Според поранешниот шеф за развој на медиумите, Уте Шефер, пристапот до информации никогаш не бил поважен отколку во дигиталната ера.. Гоце.мк медиa во соработка со Секторот за медиумски развој на DW академијата, организираа обука во рамките на Програмата за западен Балкан, наречена – Млади медиуми.

Искусните предавачи на DW академијата, Симе Недевски и Лидија Томиќ испратија мали но ефективни импулси до учесниците на тренинг работилницата, која што се одржа на УГД Штип, од 8-ми Април до 10-ти Април. Петнаесетина млади луѓе од регионот, меѓу кои бев и јас имавме прекрасна и исклучителна можност да се запознаеме со новинарски вештини и техники за правење на интервју. Изработивме практични задачи и импровизирани интервјуа, во една релаксирана и опуштена атмосфера, за што најмногу придонесоа професионалните и искусни тренери. Тимската работа беше во духот на пријателство и колегијалност.

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Песна за Евровизија 22

EUROVISION

SONG CONTEST

Како и многу години назад така и оваа, велат дека волјата на народот повторно не е испочитувана кога станува збор за избор на песна за Евровизија во Македонија.

Покрај стручното жири од странство оваа година во предвид се земаа и гласовите од онлајн страниците па бурно изреагира и јавноста. Запрашувајќи се зошто воопшто беше дозволено народот да гласа за песна за Евровизија, кога последниот збор го имаа пет странци? Многумина коментари осамнаа на социјалните мрежи токму од луѓето кои што беа не задоволни.

Како потсетување, на изборот победи Андреа, со песната „Circles“ на Александар Масевски. Таа освои 4.300 гласа од онлајн гласањето, додека пак Виктор Апостоловски со песната „Супермен“ на Владимир Дојчиновски освои речиси три пати повеќе гласови од јавноста, односно 12.621.

Но, на самиот крај странската жири комисија пресуди, Андреа заминува на Евровизија.

Комисијата која што го имаше последниот збор беше составена од пет члена, односно стручни лица кои што биле дел од евровизиските тимови на своите земји, меѓу кои Ерменија, Израел, Малта, Грузија и Исланд, каде што ниту една од наведените нема победено на Евровизија освен Израел.

Во однос на песната, воопшто публиката и не ја оспорува, туку целиот револт е насочен кон организаторот, во случајов Македонска Радио Телевизија. Револтот на јавноста е поради тоа што наместо нивните гласови да бидат пресудни во една таква изедначена ситуација било дозволено странска комисија да ја носи финалната одлука.

Во меѓувреме од 10-14.05.2022 година се одржа Песната на Евровизија 2022 година. Музичките критичари и целокупната македонска јавност, настапот на Андреа Коевска го оценија како добар. За жал, таа не се пласира во финалето. Останува да се надеваме дека следната 2023 година ќе успееме да стигнеме до финалето, а зошто и да не победиме. Надеж секогаш постои.

КАКО НЕВИДЛИВИТЕ ТАПАНАРИ СТАНААА ВИДЛИВИ

Секој од нас сака да види и да биде виден. Љубопитноста е во кодот на секој човек. Ако си позната фаца тогаш интересот на медиумите е поголем да сирне во животот на нечија личност и да ја претстави во јавноста. Понекогаш улогата што ја има човекот во општеството, животот, професијата, музичката група и слично те прави помалку или повеќе видлив. Медиумите се тие кои можат да те направат повеќе или помалку видлив. Тоа зависи од аголот на приказната. Во продолжение, наместо од предната страна на музичката сцена приказната ќе ја прикажеме од нејзината позадина.

Во овој текст ќе се фокусираме и осврнеме на улогата на тапанарот во музичката група. Вокалите во музичките бендови секогаш се поблизу до посетителите (публиката), бидејќи улогата во групата им е таква да бидат на првата линија од музичката сцена и се познати под називот како фронтмени. Втората линија ја сочинуваат другите членови на бендот како на пример гитаристите (ритам и бас) и клавијатуристите, дувачките инструменти итн. Во густеж од музичари, тапанарот не се приметува, односно е покриен од инструментите и телата на другите музичари. Се поставува прашањето каде е тапанарот во групата? Зошто не се гледа и зошто сценаристите не му пронајдат соодветно место на концертната сцена за да биде виден и посетителите да ја проследат нивната виртуозност со ударните стапчиња врз многубројните тапани кои се распоредени амфитеатрално. Дали на тој начин тапанарите не се фрустрираат и им создава чувство на комплекс на помалку важни членови во групата?

Овој проблем бил воочен на големата турнеја на светски позната група The Beatles (Бубачки) во САД во 1963 и 1964 година кога експертите за сценографија

побарала сцената да биде редизајнирана на тој начин што улогите на сите музичари од групата да бидат видливи. До тогаш легендарниот тапанар на The Beatles, Ринго Стар (вистинското име му е Richard Starkey) бил невидлив и покриен од останатите три членови на групата (Џон Ленон, Пол МекКартни, Џорџ Харисон). Проблемот бил решен со на тој начин што концертната сцена била редизајнирана со подигање на позицијата на тапанарот Ринго Стар повисоко на сцената и така станал целосно видлив за посетителите. Оваа турнеја на групата Битлс имала револуционерен карактер од аспект на дизајнирање на концертната сцена која овозможила рамноправност во однос на видливоста на музичарите на сцената. Ваквото решение во однос на распоредот на музичарите на сцената се смета за фер и правично, бидејќи на публиката им се овозможува во ист момент да може да го гледа музицирањето на сите музичари. Дотолку повеќе што на посетителите им се дава можност да ја видат групата како една творечка и креативна целина и да го видат индивидуалниот потенцијал на секој солист (музичар) посебно. На концертите на многу светски познати групи како што се: Deep Purple, Led Zep-

ppelin, Rolling Stones, Yes, The Who и др., на тапанарите им се оставало простор од десетина минути (Јан Пајс (Deep Purple), Бил Вајман (The Rolling Stones), Џон Бонам (Led Zeppelin), Кејт Мун (The Who) и др.да ги покажат своите индивидуални квалитети преку музички перформанси на својот инструмент. Освен по волшебната музика и многубројните хитови, Битлси станале препознатливи и по тоа што предизвикале револуционерното редизајнирање на концертната рок и поп сцена на која тапанарите станале видливи како и другите музичари од групата.

Но, популарните Бубачки (The Beatles) биле познати и по тоа што ги рушеле рекордите по посетеност на концертите. Нивната популарност предизвикал процес на проширување на капацитетите на концертните сали и стадиони. Така, на пример поради големиот интерес за концертот на оваа авангардна поп-група во средината на 60-те години во Индијана Велс (Калифорнија) се проширил бројот на седиштата на концертниот простор за неколку илјади гледачи.

АКТИВНОСТИ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ

ОДРЖАН НАТПРЕВАРОТ ПО ОРАТОРСТВО НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ

Универзитетот "Гоце Делчев" од Штип, по десетти пат ги одржа традиционалните Ораторски вечери. Се натпреваруваа осум студенти од различните факултети на универзитетот, а двајца од нив добија награди за најдобри говори. Победници на натпреварот беа: Јован Јанев, студент во втора година на Правниот факултет во категорија на "слободни говори" и Ана Михаиловска во категорија "рамноправност и недискриминација".

ТРКАЛЕЗНА МАСА ПОД НАЗИВ ЕУ Е-ЗДРАВСТВЕНО ПРАВО (EU EHEALT LAW)

На ден 28.04.2022 година на Правниот факултет при УГД-Штип се одржа тркалезна маса со назив "ЕУ е-здравствено право" (EU eHealth Law). На настанот активно учество зедоа повеќе професори и академски истражувачи од правните факултети од Северна Македонија, Србија, Косово, и Бугарија. Професорите споделија искуства и знаења за европските и националните предизвици од областа на е-здравствено право, имплементацијата на ЕУ е-здравствени политики во државите членки на ЕУ и државите-кандидати за влез во ЕУ, финансиските и правните последици од примената на ИКТ во медицината. Домаќин на овој интересен настан беше Правниот факултет од Штип како дел од активностите на имплементација на Жан Моне Проектот со наслов "ЕУ е-здравствено право и Северна Македонија: од тековна практика до имплементација" (EUEHL).

САЕМ ЗА ПРАВО

На почетокот од мај 2022 година, во просторите на Правниот факултет се одржа првиот саем за право. На саемот на средношколците беа претставени практичните можности што ги нуди факултетот. Во рамките на саемот, на соодветно место беше поставено импровизирано студио од страна на Одделот за радио и ТВ на УГД, при што средношколците имаа можност директно да се запознаат со опремата со која располага Универзитетот наменета за студентите од студиската програма Медиумски студии и односи со јавноста.

ПРОМОВИРАНА ПЛАТФОРМАТА ЗА МЛАДИ НОВИНАРИ

На 05.05.2022 година во просториите на Правниот факултет беше промовирана платформа Хајде која е наменета за млади новинари. Платформата нуди можност на студентите по новинарство да креираат новинарски содржини. Тројца студенти од Правниот факултет од студиската програма за Медиумски студии и односи со јавноста беа дел од обуките кои се реализираа во рамките на овој проект, а проф. д-р Јорданка Галева беше ментор на истите. Потпишан е договор за соработка со организацијата RYCO со кој е предвидено организирање на неколку активности со цел да се зголеми интересот за студирање на студиската програма по Медиумски студии и односи со јавност.

ТРЕТО МЕСТО ЗА СТУДЕНТИТЕ ОД ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ НА МООТ

Студентите од Правниот факултет од тимот "A fortiori" во рамките на Moot Court натпреварот на осум правни факултети од регионот за познавање на постапката пред Европскиот суд за човекови права и Европската конвенција за човекови права го освоија одличното трето место. Натпреварот се одржа на Правниот факултет во Ниш, Република Србија. Во пишаниот дел нашите студенти беа второранжирани. Во рамките на Moot Court натпреварот, студентот Јован Јанев доби Сертификат за најдобар говорник/ораторот на целиот натпревар. Правниот факултет го претставуваа следните студенти: Леона Димова, Леона Вулетик, Ева Кирова (како апликанти), Слободанка Ѓорчева, Јован Јанев и Јована Јангелова во улога на респоденти. Академски тренери на тимот на Правниот факултет од Штип беа: Доц. д-р Елена Максимова, Проф. д-р Дејан Маролов и ас. м-р Наташа Донева.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ?

ЗАНИМЛИВОСТ

Вулканолозите тврдат (откриле) дека вулканскиот отвор Дувало во с. Косел кај Охрид подземно преку Јадранско Море е поврзан со вулканот Везув близу градот Неапол во Италија. Мештаните тврдат кога ќе се активира вулканот Везув вулканскиот отвор Дувало во с. Косел реагира со испуштање поголема количина на гасови, односно Дувало ја најавува вулканската ерупција на Везув. Туризмолозите сметаат дека сулфатарата треба да се афирмира и искористи во туристички цели како туристичка атракција во Охридскиот регион. Дувало е кратер со пречник од 0,5 метри и длабина од околу 30 сантиметри од кој избива сулфур диоксид и јаглерод диоксид.

ДАЛИ КОВАЧОТ Е КОВАЧ НА СВОЈАТА СРЕКА?

„Ковачкиот занает е црн и не е чист, ама ковачот има чисто и големо срце“
Ковач - Коце Алексов

Ковачот е занаетчија кој што обликува, но и создава производи од метали, најчесто од железо и челик. Ковачите произведуваат корисни, но и украсни предмети. Ковачкиот занает е еден од најстарите занаети. Во средниот век за најсилна војска се сметала онаа војска, која што имала најдобар ковач. Тие ги правеле мечевите и сите потребни орудија, а се грижеле и за нивно одржување. Еден од најпознатите ковачи во почетокот на минатиот век бил мајстор Коце Алексов, од Велес, кој често пати знаел да каже дека „Ковачкиот занает е црн и не е чист, ама ковачот има чисто и големо срце“. Тој им останал верен на ковачките алатки до крајот на својот живот. Во минатото бројот на ковачите бил поголем, но денес за жал се намалува.

Главна причина за тоа е појавата на модерната индустрија. Иако не постои интерес за да се зачува овој занает, вниманието ми го привлече единствената ковачка работилница во мојот роден град Штип. Тоа ми даде надеж за опстанок на оваа древна уметност. Бев љубопитен и сакав да го запознаам ковачот. Во ковачката работилница, наковалната и чеканот сведочат за вредните раце на ковачот, Неџип Шерифи. На сидовите висеа мотики, рала, копачи и други метални производи. Тој со носталгија во гласот ја започна својата животна приказна. Го забележав сјајот во неговите очи. Ми раскажа дека занаетот почнал да го учи на десет години, а го наследил од својот татко, дедо и прадедо. Сега има 82 години, но

има желба уште да работи. Според него, ковачкиот занает вреди злато, но за жал нема многу работа и тешко се живее. Изработува рала, потковици, секири, делови за трактор и слично. Неговиот син и внук понекогаш му помагаат во работата.

Вели дека ковачкиот занает лесно се учи, но интерес кај младите нема. Го поздравив со зборовите „Ковачкиот занает е црн и не е чист, ама ковачот има чисто и големо срце“. Блага насмевка се разлеа по неговото лице. Пријателски го прегрнав ковачот со чисто и големо срце. Му ветив дека повторно ќе го посетам. Во мислите си го поставив прашањето: „Дали ковачот е ковач на својата среќа“ ???

СВЕТСКО ПРВЕНСТВО ВО

ФУДБАЛ КАТАР 2022

ПО ЗАВРШУВАЊЕ НА ШАМПИОНАТОТ ЕДЕН МОНТАЖЕН СТАДИОН ЌЕ БИДЕ ДОНИРАН ВО ТУНИС

Големите спортски натпреварувања се нижат на спортскиот календар. Во февруари 2022 година завршија Зимските олимписки игри во Пекинг, а во ноември 2022 започнува Светското првенство во фудбал. За првпат едно СП во фудбал е доделено да го организира држава која на фудбалската мапа е неприметна точка и географски припаѓа на Персискиот залив кој важи за политички и воено нестабилно подрачје. Меѓутоа, кога станува збор за просторот околу Катар и Обединетите Арапски Емирати се смета за стабилно подрачје, бидејќи стабилноста е гарантирана од големите и моќни држави, пред се САД и Велика Британија кои имаат голем геостратешки интерес во Персискиот залив.

До почетокот на Светското првенство во фудбал во Катар 2022 година остануваат уште шест месеци. Изградбата на стадионите и пропратната спортска инфраструктура е предвреме завршена. Натпреварите ќе се одржат на 8 модерни спортски зданија кои се направени по највисоките стандарди. Три стадиони се лоцирани на подрачјето на главниот град Доха, а останатите пет во други градови. Во спортската инфраструктура

е инвестирано 4 милијарди долари. Според побарувањето на влезниците ова првенство ги надминува сите очекувања. Медиумите информираат дека за натпреварот Аргентина-Мексико има букирано 23 милиони влезници.

Интересен Куриозитет на ова СП е најавата дека по завршувањето на СП стадионот Рас Абу Абуд кој е направен од монтажни челични профили (капацитет 40.000 гледачи) ќе биде демонтиран и ќе биде даден како донација на Фудбалската федерација на Тунис. Овој гест испрати позитивни вибрации до спортскиот свет дека фудбалот како спорт почива на принципите на солидарност, меѓународна соработка, взаемна помош.

Катар има околу 2.9 милиони жители (Извор: Светска Банка, 2020) и административно е поделен на 7 општини. Најголема општина е главниот град Доха со околу 2.3 милион жители (Извор: Википедија, 2018).

Финалето ќе се одржи на 18.12.2022 г. во Доха, на националниот празник на Катар и досега е најдоцна одржано светско првенство во фудбал.

ФАКТИ И КОНТРАВЕРЗИ ЗА ЗИМСКИТЕ ОЛИМПИСКИ ИГРИ ВО ПЕКИНГ ВО УСЛОВИ НА КОВИД-19

Факти: ЗОИ во Пекинг се одржаа од 04.02.-18.02.2022 година на кои учествуваа 2.871 натпреварувач од 91 земја. На игрите се одржаа 109 натпревари во 15 дисциплини во 7 спортови. На свеченото отворање учествуваа околу 3000 изведувачи. Пекинг е единствен главен град во светот во кој се одржале Летни (во 2008) и Зимски олимписки игри (2022) во релативно краток временски период што некои го толкуваат како голем спортски и дипломатски подвиг на Кина. Исто така, Пекинг е и најголемиот град во кои се одржани ЗОИ.

Контраверзи Најбомбастична контраверза беше дипломатскиот бојкот од страна на голем број на странски делегации, со неприсуствување на свеченото отворање и затворање на ЗОИ. Потоа следуваа други контраверзи како на пример сместување на спортистите во балон простор. Политичките тензии и проблемите со почитувањето на човековите права фрлија сенка на ЗОИ 2022. Свеченото отворањето на игрите е бојкотирани од страна на повеќе земји, меѓу кои и САД, Велика Британија, Канада и Австралија, Германија и др. Мошне демотивирачки и депримирачки врз спортистите делуваше одржување на натпревари без присуство на публика, а една недела пред да завршат ЗОИ непродадените влезници беа бесплатно

делени на ученици и студенти од Пекинг со цел да се зголеми посетеноста на натпреварите. Во рамките на безбедносните мерки против новиот тип коронавирус (Ковид-19) храната ја сервираа роботи. Преку ова, Кина успеа да покаже на меѓународната заедница дека техничко-технолошки е еднаква со најразвиените држави во светот. Две недели пред да пристигнат спортистите во Пекинг, кинеските здравствени власти донесоа одлука со која беше наложено секојдневно да се следи телесната температура на спортистите и делегациите, а пред да се качат во авионот треба да приложат два негативни ПЦР теста во рок од 24 часа. Кога ќе пристигнат на аеродромот преку посебни порти беше правен трет ПЦР тест пред да се качат во автобусот (возилото) којшто ќе ги однесе во специјален затворен систем изолиран од јавноста. Спортистите беа контролирани од специјални службеници и биле три недели во изолација за да не ги заразат спортистите.

Вториот ден од ЗОИ еден новинар беше заобиколен од полицијата и спречен да известува во живо Спортските терени беа одалечени од 30-60 км од Олимпиското село што влијаеше врз одморноста на самите натпреварувачи. Делегациите на неколку олимписки

селекции се пожалија до организаторот на игрите дека се сместени во мал простор и дека немаат квалитетен пристап до интернет.

Кај 15 годишната натпреварувачка во уметничко лизгање, Камила Валиева, допинг контролата откри дека таа користела стимулативни средства. Поради тоа, Комисијата за антидопинг заседаваше и еден ден пред нејзиниот настап на игрите донесе одлука таа, сепак да настапи на престојниот натпревар. Спортските аналитичари прогнозираа дека овој немил настан ќе се одрази негативно врз нејзиниот настап и резултат. Меѓутоа, таа, со нејзиниот настап го демантираше. Имено, таа оствари одличен резултат и го освои сребрениот медал. Инаку, да потсетиме дека Камила Валиева е првата спортистка во оваа уметничка дисциплина која изведе четворострук аксел (четирикратно вртење во воздух) воопшто во овој спорт кај жените, и тоа и дава дополнителна тежина на нејзиниот спортски подвиг.

Се поставува прашањето колку спортистите се заштитени од антидопинг аферите и дали тие самите земаат стимулативни средства или пак тие се жртви на одредени лица кои без знаење на спортистите им се ставаат вакви средства во храната и пијалокот.

ФОРМУЛА 1: НАЈДРАМАТИЧНА ЗАВРШНИЦА ВО ИСТОРИЈАТА НА ОВОЈ СПОРТ

**МАКС ВЕРШТАПЕН СТАНА
СВЕТСКИ ПРВАК ВО
ПОСЛЕДНИОТ КРУГ ОД
ПОСЛЕДНАТА ТРКА**

Ф-1 го доби новиот светски првак во Хичкокова завршница и необјасливи судиски контраверзи и одлуки. Овој спорт кој важи за највозбудлив и најатрактивен спорт го доби светскиот првак во драматична завршница и мртва трка која се водеше до последниот круг. Трката ќе остане во сеќавање на широката спортската јавност по контраверзите одлуки на судиите. Кулминација на возбудувањата достигна кога второпласираниот возач, Макс Верштапен, на еден круг пред завршување на трката го престигна седумкратниот светски првак во Ф-1, Луис Хамилтон и за првпат стана светски првак.

Најава дека претстои неизвесна и возбудлива трка до самиот крај беше самиот старт кога актуелниот шампион Луис Хамилтон уште во првиот круг, по лошиот старт на Верштапен, го престигна и ја поведе трката. Во истиот круг со агресивно возење Верштапен си ја врати пол позицијата по само неколку стотини метри по водството на Хамилтон. Но, што се случи? Како на филмска лента се редеа возбудливите моменти кои беа со инфаркт ефекти. Имено, откако Верштапен си ја врати пол позицијата, Хамилтон наместо да ја прифати новата

реалност на патеката, тој продолжи со движење надвор од патеката и го скрати движењето во однос на Верштапен и повторно изби напред и го презеде водството во трката. На ова жестоко реагираше тимот на Верштапен, барајќи од судиите да му овозможат на Верштапен да му се врати првото место, но, судиите се оглушија. Трката продолжи во напната атмосфера.

Пресврт во борбата за шампионската титула направи инцидентот што се случи на шест круга пред завршување на трката, кога еден Ф-1 возач (кој удри во заштитната ограда по што судиите одлучија трката да продолжи со безбедно возило (Safety Car) за да се исчисти патеката од скршените делови. Безбедносното возило на пистата остана пет круга и во последниот круг од трката излезе од пистата. На 4 круга до крајот Марк Верштапен влезе во бокс за да ги замени истрошените гуми, по што од второ место падна на четврто место. Судиите не му дозволија да се врати на втората позиција што беше уште еден преседан во Ф-1 трките. По жестока реакција на тимот на Верштапен судиите во последниот круг му овозможија на Верштапен да дојде на втората позиција, по што следувахе невидена драма. За

само 10-15 секунди судиите донесоа уште една ад-хок одлука според која претендентите за шампионската титула Хамилтон и Верштапен во последниот круг со израмнета позиција ја продолжат трката. На половина круг пред целта со помош на новите гуми Верштапен успеа да го престигне Хамилтон и на тој начин за првпат да стане светски првак во Ф-1. Оваа трка, освен по возбудливоста и неизвесноста ќе биде запаметена и по неколкуте контраверзни одлуки на судиите кои претставуваат своевиден преседан во историјата Ф-1 трките. Незадоволен од исходот на трката, тимот на Луис Хамилтон правдата ја побара на суд. Сепак судот донесе пресуда со која го отфрли тужбеното барање на тимот на Мерцедес и Луис Хамилтон и за шампион го прогласи Јос Верштапен, возач на Ред Бул.

Убедени сме дека оваа трка ќе биде вистинска инспирација за многу режисери трката да ја постави на филмско платно. Со тоа ќе биде втор филм во историјата на седмата уметност по филмот Тркачка грозница (Speed Fever) од 1978 година во кој е прикажана битката за шампионскиот трон помеѓу Ники Лауда (Австрија) и Џемс Хант од САД.

Шахот меѓу спорт и забава

Шахот е игра која повеќето ја играме за забава. Тој е креативна игра која за еден потез нуди десетици варијанти на избор и затоа се смета за игра на паметните и интелегентните луѓе. Но секако е и спорт, бидејќи нуди три опции во играта: победа, пораз и нерешено (реми). Некои шахот го дефинираат како игра на нерви и трпение. Еве неколку факти за Шахот како спорт.

Шахот спаѓа во групата на древни игри која датира неколку века пред п.н.е. Место на раѓање на оваа игра се смета Иран, а некои сметаат дека тоа е Индија. Во шахот има 32 фигури (16 бели и 16 црни) кои се движат според конвенционален правец. Играта се игра меѓу два спротивставени играчи на табла во форма на квадрат со 64 полиња (8x8). Целта е преку движење на фигурите, според одредени правила да се зароби противничкиот крал, односно да се „матира“. Како најмоќна фигура во играта се смета кралицата, но, таа не е толку моќна фигура доколку нема соодветна поддршка од останатите шаховски фигури, како што се пешаците, коњите, топовите и ловците.

Шахот не е обична игра. Тој бара соодветен профил на играч. Шахот бара физичка и ментална сила и истрајност исто како и кај останатите спортови. За професионалните шахисти од голема важност е да бидат во добра физичка кондиција, бидејќи натпреварите можат да траат и по неколку часови. За шахот може да кажеме дека има натпреварувачки дух. Секој кој играл

шах ја осетил страста и желбата за победа и надмудрување. За шахот е потребна вештина затоа професионалните шахисти цел живот работат на развивање на нивните знаења, вежбаат и анализираат за време на натпреварите.

Шахистите додека играат шах, тие промовираат спортски дух и добри манири на однесување кои се од голема важност во играта. Затоа пред и по секој натпревар во шахот од играчите се бара да се ракуваат независно од резултатот. Обичај е на противникот да му посакате среќа пред почетокот и да му се заблагодарите за играта на крајот. Шахот го признава како спорт и Меѓународниот олимписки комитет, но се уште не е олимписки спорт. Шахот е универзален спорт, бидејќи играат мажи и жени, млади и возрасни скоро една петина од луѓето во целиот свет. Шахот е спорт на умот, тој е умствена игра со кој се развиваат вештини за критичко размислување и логично решавање проблеми. Како и во повеќето спортови, така и во шахот постои допинг контрола кога шахистите пред поважни натпревари се тестираат за користење на супстанции кои можат да им дадат предност во натпреварувањето. Но секогаш ќе се чувствуваат многу добро после одиграно една партија шах со некој пријател. Исто така, многу важно е и децата од најрана возраст да го учат шахот за да можа подобро да се развиваат. Во некои држави шахот е воведен како редовен или факултативен предмет во основните училишта.

МАКЕДОНИЈА НА ЕКСПО 2022 ВО ДУБАИ

Ексклузивната и престижна манифестација ЕКСПО 2020 во ОАЕ во Дубаи заврши. Поради пандемијата со Ковид-19, наместо во 2020 манифестацијата се одржа во 2022 година. Општ впечаток е дека оваа манифестација заврши успешно. Мотото на манифестацијата беше Поврзување на умовите, креирање на иднината. Настаните се одржуваа во ексклузивниот Изложбен центар-Дубаи. На 22 и 23.02.2022 нашата држава прослави Национален Ден на Република Северна Македонија на кој присуствуваше висока владина делегација. Официјалните

претставници на нашата држава истакнуваат дека нашата држава успешно се претстави на ЕКСПО 2020 во Дубаи. Најголемиот град во Обединетите Арапски Емирати (ОАЕ), Дубаи од 01.10.2021 до 31.03.2022 година беше домаќин на Светската манифестација ЕКСПО. На манифестацијата учество зедоа 192 држави од сите континенти, од кои 80 држави имаа закупено свој изложбен простор.

Оваа манифестација спаѓа во најексклузивните и најпрепознатливите настани во светот од ваков вид, на која

државите имаат одлична можност да ги претстават своите развојни потенцијали и иновативни можности во сите сегменти на општественото живеење, особено во областа на технологијата и технолошкиот развој.

Првиот ЕКСПО бил одржан во Кристалната палата во Хајд Парк во Лондон, 1851 година под наслов "Голема изложба на индустриски постигнувања на сите нации". Манифестацијата ЕКСПО била идеја на принцот Алберт и била прва меѓународна изложба на индустриски производи и достигнувања.

КОЛКУ КЛИМАТСКУТЕ ПРОМЕНИ ВЛИЈААТ НА ОПСТАНОКОТ НА ОДРЕДЕНИ ВИДОВИ НА ЖИВОТНИ

ПИНГВИНИТЕ КАКО ЗАГРОЗЕН ВИД

Познато е дека климатските промени влијаат врз порастот на температурата на воздухот. На самитот во Глазгов за климатските промени во 2021 светските лидери се договорија да се спречи понатамошниот раст на температурата на воздухот. Научниците и еколозите ги предупредуваат политичките и бизнис елити дека во континуитет неколку децении темпартурата на глобално ниво расте и тоа претставува голема опасност за опстанок на поедини растителни и животински врсти.

Научниците тврдат дека поради порастот на глобалната температура, на Антарктик (Јужниот пол) се појави процес на пукање и отцепување на поголеми мразни површини (санти мраз) со површина од неколку илјади км². Во 2017 година огромна санта мраз со површина поголем од државата Луксембург, кој се одвоил од Антактикот се стопил за 4 години. Експертите предупредуваат сега дека слатка вода која можела да наполни 61 милион олимписки базени, завршила во океанот. Тие сега го поставуваат прашањето за влијанието врз морскиот еко систем. Огромната санта мраз била двојно поголема од Луксембург, кога се одвоила од смрзнатата плоча Ларсен. Експертите тврдат дека таа се загреала побрзо од било кој друг дел на јужниот

континент (Антарктикот). Со 5.719 км², таа била најголемата површина со мраз на земјата кој се формирал и 6-ти поголемина досега виден, пишува British Antarctic Survey. Оваа голема површина на мраз е позната како А-68 и пловела во ладните води на Веделовото Море, а потоа кон север и станува закана за Британскиот острв Јужна Џорџија. Патувањето било 4 илјади километри од неговата почетна точка. Откако се доближила до Јужна Џорџија при крајот на 2020 година, експертите се загрижиле дека таа може да заглави на морското дно и да ги блокира океанските струи и да го спречи преминот на илјадници пингвини. Научникот Герент Тарлинг од Британската арктичка агенција (AFR) тврди дека глобалниот број на пингвини и фоки би се намалил значително поради ваквите природни процеси.

Во 2016 година, австралиски научници објавија дека поради санта мраз со големина на градот Рим загинаа 150 илјади пингвини, бидејќи таа им го блокирала пристапот до океанот. Заради тоа, пингвините биле принудени да користат пат подолг од 60 км. за да дојдат до храна, што за многумина од нив било фатално.

Ајде да замислиме една друга хипотетичка ситуација. Ако на тие големи

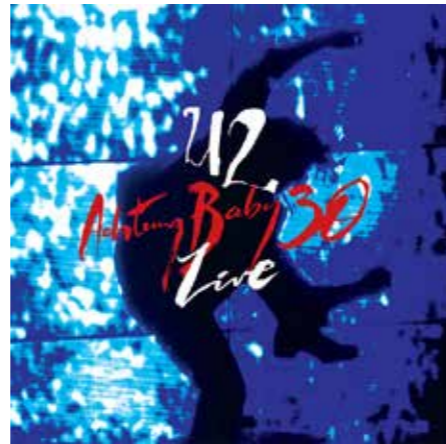
површини со мраз (санти мраз), во моментот на отцепување (одвојување) случајно имало илјадници пингвини кои поради разни природни и метеоролошки процеси можат да "запловат" во водите на Атланскиот или Тихиот океан и притоа сантата се движи од југ на север (односно од студени во потопли води). Се поставува прашање што може да им се случи на огромната колонија пингвини на сантата мраз.

Прво, пингвините дали имаат природна способност биолошки да се адаптираат на новиот географски простор кој е различен од нивниот автентичен биолошки простор и дали можат да се хранат во новонастаната ситуација, длабочина, богатство со храна-риби) Второ, поради движење на сантата во потопли океански појаси може да се случи изумирање на пингвините поради температурната разлика.

Овој банален пример е последна опомена за политичките елити во светот да преземат брзи мерки за спас на земјата планета, бидејќи многу бргу може да се случи нова природна катастрофа која сериозно ќе ја наруши рамнотежата во природата и ланецот на исхрана, како и опстанокот на цивилизацијата.

РЕЦЕНЗИЈА

НА АЛБУМОТ „ACHTUNG BABY“ ОД „U 2“

Албумот „ACHTUNG BABY“, како птицата Феникс го издигнала ирскиот рок квартал „U2“, кој бил пред распаѓање. Тие докажале дека се способни да создадат ремек дело во било кој музички жанр. Критичарите почнале да се натпреваруваат кој повеќе ќе го возвишува албумот, кој што бил вистински „GAME CHANGER“. Барајќи инспирација од германското обединување, членовите на групата започнале да работат на нивниот седми албум. Голем успех направиле со импровизираното пишување на песната „ONE“. Со последователни снимања, албумот бил завршен во Даблин на 18-ти Ноември 1991 година на „Ајленд рекордс“. Јавноста била изненадена од насмеаниот наслов на плочата и од разнобојниот ракав со повеќе слики.

За прв сингл била избрана песната „THE FLY“, која се карактеризира со хип хоп ритмови, изобличен вокал и тврд индустриски раб, кој што се разликувал од типичниот звук на „U2“. Оваа композиција најдобро го претставува новиот музички правец кој што е потполно поинаков. Се појавуваат секакви ефекти на гитара кои што лебдат над танцовиот ритам. Силен впечаток остава вознемирувачкиот шепотечки вокал на момчето облечено од глава до пети во кожа и скриен лик зад огромните

црни очила.

Кулминацијата ја достигнале по објавувањето на албумот, кога организирале светска концертна турнеја 1992-1993 година, аудио-визуелен циркус- ZOO TV. Зад сцената имало големи видео бимови, каде што се појавувал Боно во етерот, како прима повици и менува програми со далечински управувач. Биле користени многу визуелни ефекти.

Ова „ZOO TV“ било замислено да има сатиричен поглед на телевизијата, на медиумите и на многу социјални аномалии. Том Дојл, автор на делото „Соништа и визији“, ја нарекол најспектакуларна рок-турнеја организирана од било кој бенд.

Со албумот „ACHTUNG BABY“, рок групата ги постигнала најуспешните турнеји и прво место на американските билборд врвни албуми. Голем успех постигнале и во другите земји. Биле издадени и комерцијални синглови, меѓу кои биле песните „ONE“, „MYSTERIONS WAYS“ и „THE FLY“.

Албумот е продаден во 18 милиони примероци и е добитник на Греми награда во 1993-та година, за најдобра изведба на дуо или група со вокал. Оттогаш „ACHTUNG BABY“ е признат од музичките критичари како еден од најголемите албуми на сите времиња.

Повторен запис на албумот е издаден во Октомври 2011-та година, по повод дваесет години од првото издание. Членовите на групата: Боно-вокал и гитара, Еј-гитара, клавири, вокал и глас, Адам Клејтон-бас и Лари Мелен-тапани, кој што на четиринаесет години имал визија, во далечната 1976-та година да формира бенд, кој што ќе достигне светска слава. Во 2005-та година биле вклучени во куќата на славните. Вистински SELLING музички уметници.

Дали и колку македонските изведувачи ги продаваат своите албуми?

Одлучивме да посетиме еден од малкуте продажни салони кои што и ден денес во ова дигитализирано општество продаваат музички албуми. Стотици албуми од странски изведувачи и значително помалку од домашни.

Токму ова продажно место работи повеќе од 40 години, каде што многу одамна се чекало дури и по неколку часа за да се купи нечиј албум или нечија плоча.

Но денес, таа традиција за жал е во „изумирање“. Не само кај нас туку и во светот. Велат дека треба да се појави на сцената албум во светски размер кој што ќе предизвика заинтересираност кај публиката.

Нашиот соговорник кажа дека за жал кај нас не постои автор или изведувач кој што ќе направи толку голем хит за да се случи такво нешто. Нема производ кој што ќе ја поттикне публиката да излезе и да го купи.

Како што напоменаваме и на почетокот, странската дискографска продукција е на замирање бидејќи се се сведува на „download“. Отсекогаш во светски рамки многу повеќе се продаваат плочи отколку дискови. А на прашањето дали се продаваат повеќе странски албуми или домашни? Одговорот беше брз и едноставен. Публиката е далеку позаинтересирана за странски отколку наши албуми.

Реалноста е таква бидејќи нови македонски изданија има многу ретко. Ниту еден од изведувачите не се нафаќа да издаде диск затоа што пазарот е мал и насекаде има „пиратерија“. Затоа плочата како таква е поинаков носач на звук и не трпи копирање.

Токму поради тоа, вистинските љубители на музиката и ден денес купуваат плочи. Процентуално многу повеќе се продава македонска музика која што ќе искочи на плоча отколку на диск. На дисковите велат се продава само така наречената „фановска“ музика, како што е рапот, металот и сл. Каде што имаат одреден тип на публика кои што во континуитет ги купува албумите.

Во споредба со комерцијалните албуми на Тамара Тодевска, Елена Ристевска, „андерграундот“ сепак е во водство, вели нашиот соговорник.

Бидејќи одлучивме да се задржиме на домашната музика, тој ни откри дека од македонските албуми, најмногу се

продаваат изворните со традиционална македонска музика. И тоа најчесто од публика која е замината да работи или живее во дијаспората. Велат многу почесто се купува изборен албум отколку некој нов албум од Суперхикс или Каролина.

На прашањето кој од македонските изведувачи продава највеќе албуми? Тој одговори дека продажбата е толку мала што не може да се направи споредба кој продал повеќе и не вреди да се споредува.

Најчесто тоа се прави на нивните промоции или концерти каде што се продаваат дисковите по поевтина цена. И таму завршува самата продажба. Но и покрај тоа, важиме за нација која што е љубител на добрата музика.

Каде лежи проблемот? Во изведувачите или во тоа што заинтересираноста за нивна тв-промоција е мала? Речиси целосно замре времето во кое што по телевизиите се вртеа топ листи на неделно или месечно ниво. Разговорот го завршуваме со прашање, кој е крив за македонската музика? Ве оставаме да размислите сами.

Преку овој текст ве водиме на едно кратко возење со такси. Многумина од вас се имаат возено со помлад таксист, постар таксист, жена таксист... Но, само неколку од вас по градските улици го имаат сретнато таксистот Славчо Мишовски од Скопје. Таксист кој што е "one man show".

Славчо покрај тоа што вози такси, одлично знае да пее, глуми, себеси се нарекува „стенд-ап комичар“, но и одлично пишува поезија. Нема да ви откриваме многу, туку на следната кривина веќе сме во неговото такси, а вие во продолжение прочитајте што токму овој не секојдневен таксист имаше да каже.

Тој разговорот го започна со песна, и дефинитивно си го задржа епитетот на најраспеан таксист во денешницата. Особено интересен момент по влегувањето во неговото такси беше „малата патка“ која што стоеше на шофершајбната, па го прашавме: „Дали токму тоа има некакво значење за него?“

Славчо: „Патчето е за анимација односно прв контакт за сите оние помлади кои што ќе се качат да се возат.“

Покрај тоа што е мулти талентиран тој има и свои видеа на каналот на „Јутјуб“, каде што едно од најпознатите го носи името „секретарка“ токму во негова изведба. Па покрај сите таленти го прашавме каде

се пронаоѓа најмногу?

Славчо: „Се пронаоѓам секаде, во буквална смисла на зборот ја сум вистински шоумен. Само што ми недостасува време за да го направам тоа и да го видите вие. Активно снимам и песни но со мала пауза поради недостаток на средства.“

Бидејќи таксито му личи на сликовница излепено со најразлични интересни исечоци, веднаш до воланот има исечок со бројки кој што веројатно само тој знае што му значат. Па решивме да го прашаме и да ја откриеме мистеријата.

Славчо: „Овие бројки? Па што мислите? Дали се тоа можеби попусти што ние таксистите мораме да ги дадеме? Всушност не, тоа ми се телефонските броеви на „швалерките“. Па едно попладне тој доцна ја напуштил и заминал дома кај жена му, за да го скрати патот преку тротоарот „зацапал“ во калта. Кога дошол дома, земал да ја исчисти калта од чевлите, излегла жена му и го прашала зошто повторно доцни? А тој пак и рекол: „Нема да те лажам, ќе бидам искрен. Имам „швалерка“ кај неа бев.“ На што жена му рекла: „Повторно ме лажеш, си играл фудбал.“

По што дојдовме до заклучок дека ни сопругата не му верува. А бидејќи имаше околу 40тина броеви запишано, се одлучивме да го прашаме дали станува збор за една или повеќе „швалерки“?

Славчо: „Сепак тоа се цени за патници кои што се возат и добиваат попуст. Иако на тој начин успевам да им се додворам на швалерките. На попуст!“

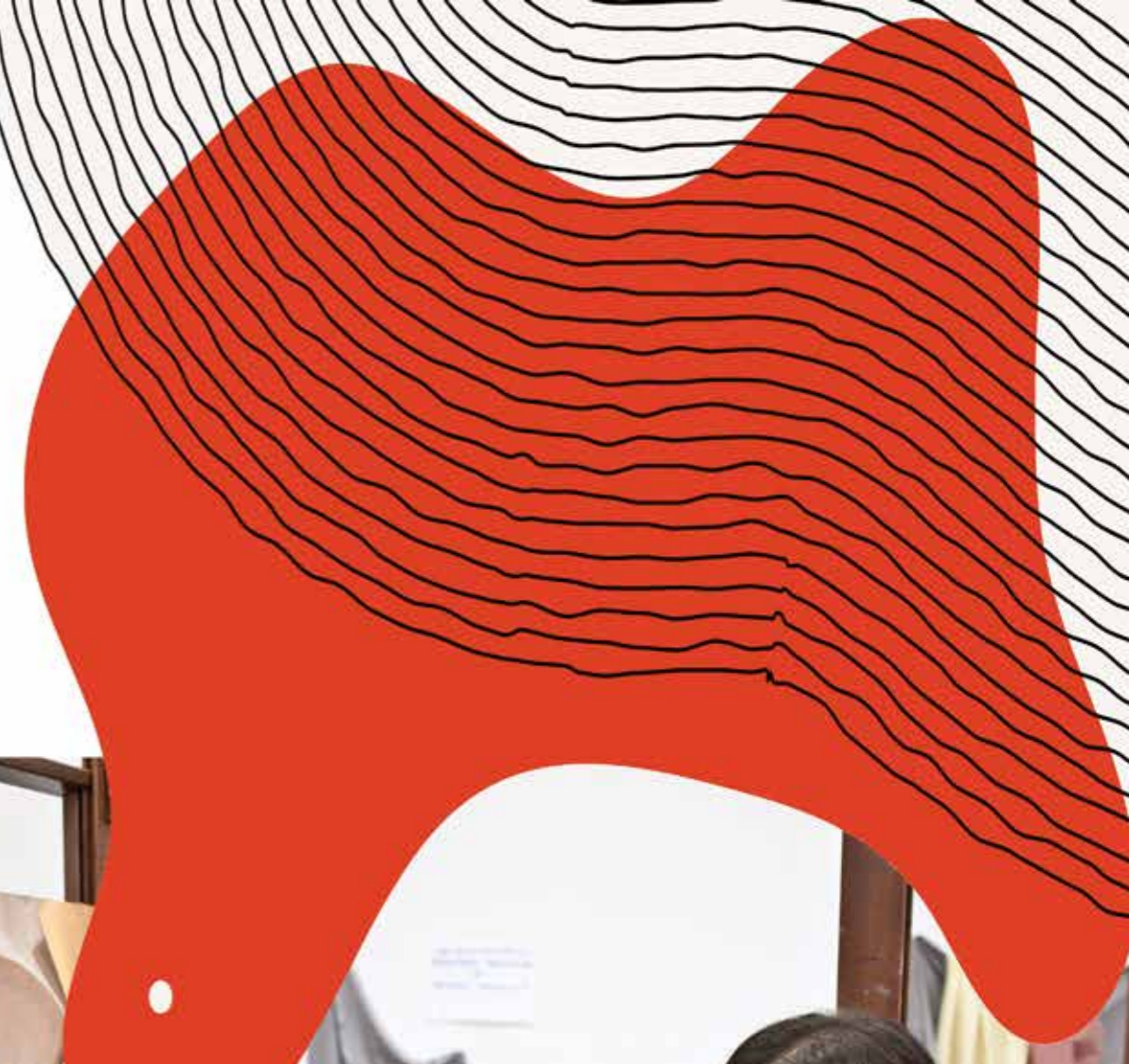
На самиот крај овој не секојдневен таксист го прашавме, Дали му се има случено некоја анегдота низ годините возејќи такси?

Славчо: „Многу работи ми се имаат случено, и да не сакаат да платата, и да пробаат да ми избегаат, но ајде да ви раскажам една убава случка. Возев еден дедо Албанец со неговото внуче, си муабетиме во текот на возењето и во еден момент му запеав албанска песна, и во еден момент почна да ме гушка и да ме бакнува. Не знаеше каде е.“

Одлучивме и да го прашаме за не толку доброто искуство кое што му се случило со патникот кој што пробал со оружје да му ги земе парите.

Славчо: „Извади пиштол, ми ги побара парите, му ги дадов и заврши приказната. Знаете, тој сака нешто да ти направи, тој има занает. Тој тоа го има смислено и знае како и што треба да направи.“

Ние го оставивме Славчо да си ја заврши смената и му посакавме многу успех во работата, многу повеќе интересни од немили случувања и барем уште неколку колеги како него кои ќе возат по улиците во Македонија.

ЛИКОВНА
АКАДЕМИЈА

ЧЕТРСЕ

Четрсе – уникатен и вековен обичај во Штип, кој се практикува на верскиот празник „Свети 40 маченици“ на 22 март. Обичајот од страна на УНЕСКО е впишан во репрезентативната Листа на нематеријално културно наследство на човештвото во 2013 година. Овој настан е голем празник за штипјани. Обичајот „Четрсе“, е дел од нематеријалното културно наследство кое, како духовно богатство на еден народ, сведочи за нашето опстојување и за нашата култура и токму затоа заслужува да е на листата на УНЕСКО. Го празнуваат сите генерации, но најмногу е прифатен кај младите.

Учесниците се собираат на улиците и плоштадите во Штип, а потоа се искачуваат на стрмиот Исар.

Попатно застануваат во црквата за да им одадат почести на Светите четириесет маченици. При искачувањето, според традицијата, учесниците треба да се поздрават со најмалку 40 луѓе. Младите собираат и 40 камчиња, 39 ги фрлаат во Брегалница, а едно оставаат под перница зашто, според верувањето, ќе го сонат животниот сопатник. Во текот на целиот ден во овој дел на градот свират музички групи кои потоа свират на бродот сè до ноќта.

Празникот се пренесува од родителите кои ги водат децата, или постари роднини и пријатели кои ја пренесуваат традицијата на помладата генерација. Овој пролетен настан бара несебична соработка на многу луѓе од сите возрастни групи, социјални класи и потекло, со што се промовира и поттикнува заедништво и солидарност. Празникот е исто така начин за зближување на различните верски и етнички групи што живеат во Штип, со што се овековечува чувството за припадност на градот и неговите традиции.

Туристичките потенцијали на Националниот парк „Галичица“

Во Република Северна Македонија има четири Национални паркови. Еден од најубавите секако е НП „Галичица“. Северна Македонија е претежно планинска земја со извонредни природни богатства и убавини. Во нејзиниот југозападен дел се крие планината Галичица, таа е всушност хорст кој се издига помеѓу Охридската и Преспанската Котлина, ваквиот облик на планината Галичица и нејзината положба помеѓу двете најголеми езера во земјата претставува посебна вредност. Во рамките на планината Галичица се протега НП „Галичица“ кој опфаќа и делови од крајбрежните простори на Охридското и Преспанското езеро, со површина од 22,750 ха. Од овој планински простор се протегаат мошне убави глетки на Охридското и Преспанското езеро. Посебно е привлечна можноста посетителите во исто време да ги набљудуваат двете езера. Пејсажите кои се привлечни и естетски се однесуваат и на самите планински страни кои ги поседува Галичица.

Од површинските карстни облици овде се јавуваат ували, вртачи, карстни полиња, а од подземните интересни се бројните пештери, од кои најголеми и најзначајни се: Црна Пештера, Мечкина Дупка, Самоска Дупка и други. Овие пештери се уште не се туристички валоризирани. Од позначајните вредности на НП „Галичица“ треба да се истакне бреговата линија на аквариумот на Охридското и Преспанското езеро. Овој дел се карактеризира со поволни температури, како во летниот така и во зимскиот период од годината, тоа овозможува активности на прошетка и планинарски, како и скијачки активности во зима. На поширокиот простор на националниот парк се јавуваат постојани извори и водотеци, тие поседуваат значајна вредност, од нив треба да се истакнат следниве: изворите кај манастирот Св. Наум, изворите на месноста Летница над селото Рамне и реката Черва. Интересниот хидрографски облик и бујната околна вегетација, животинскиот свет на околниот простор како и богатиот жив свет во водата, е така хармонизиран што го прави ова извориште да биде едно од најпривлечните места во нашата држава. Ова се должи на прекрасните плажи кои се наоѓаат во непосредна близина како и на извонредниот манастирски комплекс Св.Наум.

Растителниот и животинскиот свет се значајни вредности на НП „Галичица“ иако се работи за планина со тешко пристапни падини и камењари, како и висини од 1.500 м, сепак овде егзистира мошне интересна флора и фауна, која ги сочинува исконските вредности што на националниот парк му даваат посебна димензија. Растителниот свет е претставен со преку 600 флористични видови, од кои преку 170 се од дрвенеста растителност, ваква разновидност не може да се забележи на другите планини во Република Македонија. Од растенијата кои претставуваат посебна вредност во НП „Галичица“ треба да се истакнат растенијата од дрвенеста растителност и реликтните и ендемски облици. Од дрвенестите растенија посебно внимание заслужуваат: дивата и питомата фаја, боровата молика и муника, крупноцветниот повед халожина, шишмирот, дивиот кострн и други.

НП „Галичица“ има разновиден животински свет. Истражувањата на крупната фауна упатуваат на постоење на околу 170 видови животни од кои 10 видови се водоземци, 18 видови влекачи, 124 видови птици и 18 видови цицачи. Најбогат животински свет поседуваат просторите во националниот парк во кој е намалено присуството на човекот, како на пример островот Голем Град, каде на него и во водите околу него живеат поголем број разновидни фунистички примероци. Обратна е

појавата во просторите на паркот во кои човекот навлегол со населување и изградба на сообраќајните и други објекти. НП „Галичица“ покрај природните вредности поседува и значајни културно-историски споменици. Тоа се: бализика Св.Горѓија, црквата Св.Богородица Пештанска Захумска, пештерските цркви Св.Стефан и Св.Богородица Пештанска, манастирот Св.Наум и црквата Св.Петар на островот Голем Град во Преспанското езеро. НП поседува рекреативните патеки, во националниот парк се заштитени одредени зони, тоа се:

- Строго заштитена зона во која се опфатени предели и биотопи, мозаично распоредени во категорија на најзначајните природни добра. Такви се крајбрежните карпи и спили, пределите на Магаро, островот Голем Град, изворите кај Св.Наум и високопланинските локви.
- Туристичко-рекреативните зони, како што се пределите од Пештани до границата со Албанија на Охридското езеро и пределите од Стење до границите со Албанија на Преспанското езеро.
- Мелеоративна зона, која ги опфаќа пределите на природните вредности од втората и третата категорија кои се наоѓаат на целиот простор на националниот парк и др.

Поширокиот регионот на Охридското Езеро, каде што е распространет најголем дел од НП Галичица, повеќе години е предмет на загрозување на природните убавини. Постојат 1.049 дивоизградени објекти кои се нотирани од УНЕСКО како загрозувачки, бидејќи влијаат негативно врз животната средина. Од тие причини УНЕСКО размислува Охридскиот регион да го стави на Листата на природни богатства во опасност.

Демир Капија

како голема туристичка атракција

Демир Капија /The iron gate/ се наоѓа на југ од нашата прекрасна Македонија и нестрпливо чека да ја отвори железната порта за туристите, кои што сакаат да ги видат природните и културните вредности на овој град. Името на градот доаѓа од турскиот -Демир капи /Железна порта /, кога населбата била дел од Отоманската империја.

Долината на кактусите, во близина на напуштеното с.Клисура претставува вистинска туристичка атракција.Семето на кактусите го донеле птиците преселници.Овој посебен вид на цуцест кактус, благодарение на влијанието на медитеранската клима од Егејот, како разнобоен килим исткаен од прекрасните розови, бели и жолти цветови е распослан на висорамнината Краставац. Сите ваши сетила се будат, додека вредните пчели уживаат во нектарот од разнобојните цветови на кактусите.

Во прегратките на природата,еден витален старец-пчелар ми посака добредојде со мед од кактусов цвет, ладна вода и пријателска насмевка.Тој ми објасни дека медот од кактусов цвет бил познат од дамнешно време и дека е вистински еликсир на младоста.

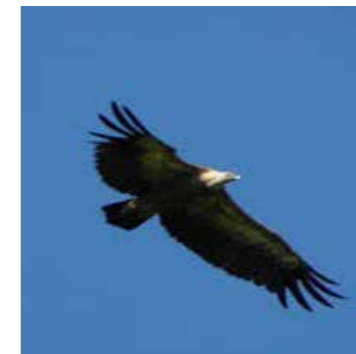
Јас уживав во животната филозофија на мудриот старец. Со гордост ми ги покажа илјада годишните јавори кои што љубоморно ја чуваат Долината на кактусите. Пештерата Змејовец е вистинско ремек дело на природата и една од најубавите пештери во Македонија.

Клисурата во близина на Демир Капија е уметничко дело на македонскиот бисер, реката Вардар. Природните бразди формирани од реката во кањонот се вистинска атракција за туристите. Овде се одржуваат национални и рекреативни натпревари во кајак.

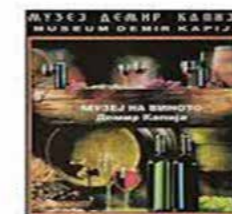
Невладина организација ,во соработка со УГД Штип и Универзитетот Ферара од Италија работат на проект , клисурата во Демир Капија да биде прогласена за споменик на природата, согласно со сите свои особености- геологија,орнитологија, археологија и биодиверзитет.

Алпинистите со гордост раскажуваат за најимпресивниот поглед на кањонот кога се искачуваат на карпестите кули. Орнитолошкиот резерват е национален споменик на природата, дом на ретки видови птици и ендемични растенија/bird life international/.

Додека уживав во танцот на птиците , забележав еден натпис -Музеј на виното / Железна порта .Кустосот,етнологот и проект менаџерот ми објаснија дека сокот од плодите од виновата лоза – виното, не е само едноставен пијалок, туку ритуал кој што го прочистува духот и телото на човекот. Тоа е општ музеј, но е познат како музеј на виното, поради идејата да биде посветен на виното и конзумната култура.

Свезденото небо ме потсети дека е време за одмор. Ако сте љубители на вино, грозје, традиционална храна и недопрена природа, вистински избор за вас е хотелот,„Попова кула“.

Потонав во царството на сонштата. Кога утринските сончеви зраци ме погалија, знаев дека треба да заминам од овој прекрасен рај на земјата.

Чекорев полека, исполнет со импресији од претходниот ден. Одлучив да го посетам „Специјалниот завод “- најголемиот ментален институт во Македонија. Вработените ми објаснија дека добиваат континуирана поддршка од УНИЦЕФ и од британската амбасада.Тие ги едуцираат семејствата и заедницата да ја подигнат свеста за лицата со попреченост.

Го ставив своето срце на дланка и топло и пријателски ги поздравив штитениците на Специјалниот завод. Блага насмевка се разлила на нивните лица. Заедно се насладувавме на медените срца.Којзнае, можеби беа направени од кактусов мед ?!!

Се надевам дека оваа моја новинарско-туристичка разгледница ќе ве инспирира да го посетите овој прекрасен рај на земјата , облагороден со сите свои туристички атракции.

Со оваа новинарска приказна би сакал да бидам промотор на алтернативниот туризам во Македонија како туристичка атракција.

